

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej . . . K 40—
pol leta 20—
četrt leta 10—
na mesec 3 50

za Nemčijo:

celo leto naprej K 45—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 50—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knjižnica ulica št. 5, telefon št. 85.

Izjava vsak dan svojo izjavo odda in pravi.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vln., dvakrat po 11 vln., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vln., parte in zahvale (enak prostor) 20 vln. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakazilu. Na samo pisane naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 36— | četrt leta 9—
pol leta 18— | na mesec 3—

Posamezna številka velja 20 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knjižnica ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 35

Zarja svobode.

H. V Pragi, 15. marca. (Zakazano.)

Pred 20 leti, v razmerah, ki so bile gmotno boljše kakor so današnje, toda mnogo slabše na nadah in upih, marca meseca leta 1898, smo odlagali orodje in oralo, vstajali od dela in ves narod je gledal nazaj v leto 1848, ko je izšla narodna zarja svobode. Takrat smo pregledovali delo, izvršeno v 50 letih, danes po 70 letih se čutimo tisti dobi še bolj sorodni, zdi se nam še bližje, ker je naše upanje bližje nadam in upom mladih marčnih dni. Zivo čutimo danes, da je ravno takrat, 11. marca 1848, pričelo za naše ljudstvo novo politično življenje, kakor pričena danes nova doba narodnega življenja. Pod pritiskom zunanjih sil in v zavesti notranje moči naroda ter v trdni zvezi z braši, ravno tako zatiranimi kakor smo zatirani mi.

Vsi češki časopisi so v teh dneh opozarjali narod na spominski dan 11. marca in na one burne tedne, ko je udarila kot strela revolucija v Parizu in na Dunaju in ko je njen mogočni val dvignil tudi Prago po konci. V tistih dneh, pred 70 leti, je knez Metternich, simbol ozkosrčnega brezdušnega absolutizma, končal svojo vladno in na političnem horizontu je zažarela zarja svobode. Dobro se spominjamo, kako je takrat podpisala vlada narodom in ubogemu zatiranemu ljudstvu v svojem strahu menico, katera do danes ni poplačana, ki pa jo baš danes predstavljamo zopet v plačilo z brez-pogojnim priznanjem pravice naše samoodločbe. Marčni dnevi leta 1848, so ostali narodom v Avstriji v trajnem spominu le radi odprave robe, ki jo je predlagal češki poslanec dr. Brauner, formuliral v posebni zakon pa nedavno v Ameriki umrl Nemec dr. Kudlich. Vse druge pridobitve onega časa nam je Dunaj zopet iztrgal iz rok. Nič se niso bali nemško - avstrijski državniki, da ostane monarhija do zadnjega konkurent edinemu strebru reakcije v Evropi-Turčiji.

Revolucionarno gibanje se je pričelo v Pragi 11. marca. Voditelji so mu bili naši narodni buditelji, pisatelji in učenjaki. Čehi so postopali složno z Nemci. Med najmlajšimi, ki so stali takrat na čelu naroda, nahajamo poznejše naše slavne politike Havlička, Sladkovskega, Friča in druge. Takrat se je priprostemu ljudstvu pridružilo tudi plemstvo, ki je navdušeno govorilo in delovalo za ljudske pravice. »Revolucija« se je izvršila popolnoma mirno: 11. marca zvečer se je vršil veličasten shod, v »Svatoavlaškých lázních«, kjer je ljudstvo v velikim navdušenjem sprejelo resolucijo, v kateri ne zahteva nič več in nič manj, nego zahtevamo da-

nes: pravico samoodločbe, razume se, da z drugimi besedami pa v bistvu vendarle isto. Dne 13. marca se je pričelo na Dunaju, burja je naraščala, v Pragi je prišlo do nesrečnih junijskih nemirov, vršil se je slovenski shod, prišla je jesen in 30. oktobra je zarja zopet ugasnila...

Nemci so krenili na druga pota. Plemstvo, ki je spoznalo, da se dviga iz malega in mladega češkega naroda duh demokracije in napredka, je zaostajalo vedno bolj in je pričelo roditi — danes smemo reči narodu v srečo — Czernine in Martinice, vredne in dostojne brate Reventlowov, Barbov, Tiszov — glasovito modro internacionalno.

V Pragi smo hoteli proslaviti spomin na 11. marec s shodom, na katerem naj bi ne govoril politik, temveč učitelj, zgodovinar dr. Kamil Krofta ter nam razložil pomen dogodkov pred 70 leti. Policija je ta shod prepovedala, boječ se, da bi mogli današnji nasledniki Metternichov trpeti škodo. Prezrla pa je, da je s svojo prepovedjo le še bolj obrnila pozornost našega naroda na ta spominski dan in da je ljudstvo iz njene prepovedi razvidelo, da današnja vlada še vedno ne plača dolga, ki ga je v prvem strahu pred revolucijo priznala že pred 70 leti...

Zborovanje železničarjev.

Ljubljana, 20. marca.

Za večeraj popoldne ob 3. v Narodni dom sklicani ustanovni občni zbor podružnice Ljubljana društva jugoslovanskih železničarjev se ni mogel vršiti, ker je bil v zadnjem trenutku od policije prepovedan. Vzrok je ta, da vlada, kateri so bila pravila predložena že 31. januarja, še do danes ni našla časa, da bi jih bila odobrila. Vsi predstojniki predsednika zveze jugoslovanskih železničarjev gosp. Kejžarja in državnega poslanca dr. Ravničarja se je nato vršil samo sestanek železničarjev.

Predsednik gosp. Kejžar je v svojih uvodnih besedah navedel, da je bilo delovanje bivše podružnice leta 1914. ustavljeno, da pa podružnica ni bila razpuščena, vendar pa so bili železničarji mnenja, da dosežejo prej novo društvo, kakor da bi se smelo obnoviti delovanje prejšnjega društva. Ko se bo v Ljubljani v kratkem vršil izredni občni zbor zveze, se bo obenem vršil tudi ustanovni občni zbor podružnice. Predsednik omenja nato preganjanja jugoslovanskih železničarjev, ker so se zavedali svoje narodnosti. Stikali so po društvenih knjižah, da bi zasledili kaj, kar bi jim dalo oporo za sumničenje veleizdajstva, klub temu pa, da niso našli ničesar, preganjanje in krivice niso prenehale. Zveza ni delala prav ničesar drugega, kakor delajo nemške organizacije za svoje čla-

ne, kljub temu zveza ni našla milosti pri vladnih organih, ker je bila pač slovenska. Vsled tega pa je tem bolj potrebno, da se jugoslovanski železničarji strnejo v enotno falango brez razlike stanu, da si izvojujejo, kar jim gre na lastnih tleh. Ravno z ozirom na stremeljša jugoslovanskega kluba po samostojni, neodvisni jugoslovanski državnosti pa je tem večje važnosti, da se tudi železničarji strnejo v svoji stanovski organizaciji in demokratični duh časa zahteva, da naj ne bo v tej organizaciji nobene razlike med stanovi. Pri tem pa bo vendar vsaka kategorija zastopana v osrednjem odboru in v sekcijah. Železničarstvo je v tej vojni pridobilo na vse strani velikansko naugledu, treba je, da si ta ugled ohrani tudi v bodoči neodvisni jugoslovanski državi. Inteligenca je poklicana, da dvigne vse naše železničarstvo do čim najvišje stopnje, da bo moglo svoj čas, ko bo prišel oklic od njega, zasesti vsa mesta v jugoslovanski državnosti, da pa se bo tudi moglo uspešno borovati za svoje koristi.

Viharno pozdravljen je izvajal nat. državni poslanec dr. Vladimir Ravničar to - le:

Samo par kratkih besed hočem izpregovoriti na tem vašem občnem zboru, ki ni občni zbor. Napravili ste račun brez krčmarja, to je brez naše policije, ki je v tej državi vseomogoča, zato tudi ves svet imenuje našo državo policijsko državo. Nič za to, morda je še boljše tako, imamo vsaj en razlog več, zakaj zahtevamo svojo lastno državnost, v kateri bomo sami odločali o svojih željah in zahtevah.

Sicer nisem formalno pooblaščen govoriti v imenu Jugoslovanskega kluba, mislim pa in prepričan sem, da govorim popolnoma v soglasju z njim, če vam prinašam pozdrave kluba in zatrdilo, da bo Jugoslovanski klub podpiral vašo organizacijo kjer in kadar bo mogel. Naš državnozborni klub je takoj ob svojem početku vzel v roke delovanje za preganjanje in zatiranje. Teh je bilo mnogo, potov je bilo sila dosti, zatiralec nebroj v civilu in v uniformi. Med zatiranimi je bilo razmeroma največ železničarjev. Zatirali so nas, ker so se nas bali. To je za nas dobro izpričevalo. Dokler se nas boje, stoje stvari za nas dobro, kadar bi bilo slabo za našo stvar, bi se nas ne bali več. Dokler se bodo vršila zborovanja, kakršno se vrši baš danes v Gradcu proti našim zahtevam, tako dolgo vemo, da smo na pravi poti in da moremo in moramo doseči uspeh. Zato pravim, da je klub vsej krutosti in kljub vsemu trpljenju za naš narod veselo znamenje, da so vas preganjali.

S svojo bivšo organizacijo ste že pokazali svojemu narodu, kje mora stati, zato so vas smatrali za veleizdajalce. In bili ste v resnici veleizdajniki proti tistim faktorjem, ki mislijo, da so njih interesi identični z interesi Avstri-

je, proti vsenemštvu, ki misli, da je ono Avstrija. Proti tem namenom smo bili, smo in bomo veleizdajalci.

V strokovnem oziru je vaša organizacija velikega pomena za vašo stvar in za Jugoslavijo, ker je važno, da je naš narod v vseh svojih slojih krepko organiziran in da mu dade to organizacija trdno oporo. Treba nam je takih organizacij povsod, med učiteljstvom, delavstvom itd. V trenutku, ko dobimo svojo lastno državnost, pa bi ne imeli takih organizacij, bi se pokazalo, kaj smo zamudili in ne smeli bi se pritoževati, če bi se nam godila krivica, ker smo se zanemarili sami. S krepkimi organizacijami pa se bomo mogli takoj lotiti dela in bo stala tudi naša državnost krepko kakor zrel mož. Zato predvsem visoko cenim organizacije.

Železničarstvo se je izkazalo v tej vojni kot velikanska opora države že v naši državi, še bolj pa v Nemčiji, sicer bi ti državi ne mogli razviti vseh svojih sil. Ravno z ozirom na to pa bomo tudi mi v svoji državnosti prav posebno rabili te sile, zato je treba, da vstopijo naši železničarji, organizirani in složni, v novo dobo. Potem bo železničarstvo močan steber naše države.

Revidirati pa bo treba tudi vaše razmerje napram socialni demokraciji, ker se zlasti v zadnjem času kažejo znaki, da njih nota ne vodijo vzporedno z našimi poti. Značilno je, kar sem v tem oziru izvedel in doživel na shodu v Rakeku. Po shodu so pristopili k nam nekateri železničarji in izjavili, da čutijo, da je vse pravilno, kar smo povedali in da je potrebno, da se ustanovi jugoslovanska državnost, v kateri bomo prosti in svobodni. Toda železničarji si niso mogli razlagati, odkod to, da socialni demokrati ne zavzemajo tega stališča in ne govorijo in ne pišejo v tem smislu. Nasprotno sodrug Kopač se je pripeljal iz Trsta ter prepovedal sodrugom udeležiti se sestanka na Rakeku. Oni torej ne žele, da bi se železničarji podučili tudi z druge strani, ker se boje, da bi jih to zavedlo v nasprotni tabor. To je naravno, ker so voditelji socialnih demokratov danes popolnoma odvisni od Dunaja, ker dobivajo od tam podpore in ker jih drži le še Dunaj na površju in pri življenju; zato pa morajo plesati, kakor oni zgoraj gojejo. Kakšno stališče pa zavzema dunajsko vodstvo socialno - demokratične stranke, razvidimo iz izrekov voditeljev samih. Oni priznavajo, da se nam godi krivica, da je treba odpomoči, celo nekako avtonomijo bi nam pustili, toda le v okviru višje državnosti, tako da bi bili zopet odvisni od sedanje skupnosti, o kateri predobro vemo, kakšna je. To bi nam bilo morda zadostovalo pred 15. leti, danes nam ne zadostuje več. Tok časa je ta, da mora zahtevati vsak narod svojo samostojnost in neodvisnost, da si uredi razmere, kakor sam hoče in kakor se mu priklada. Ta misel je danes navdala ves

jug. na tej misli gradi Jugoslovanski klub vse svoje delovanje. V tem smislu tudi pozdravljam današnje zborovalce z zagotovilom, da Jugoslovanski klub ne bo zapustil te poti in da bo podpiral v tem smislu tudi vas. Z vso neizprosno bodo vztrajal naš klub na tem svojem opozicijskem stališču in ne bo odnehal niti za ped, dokler ne doseže priznanja naših zahtev po lastni državnosti na lastnem ozemlju. In če bo prišla vlada s svojimi predlogi in krparijami, jo bomo vprašali samo, ali nam prizna vse naše zahteve. Če ne, je izključeno vsako posvetovanje in pogajanje s tako vlado. (Zivahno dolgotrajno in navdušeno pritrdjevanje in odobranje.)

Pripravljalni odbor je nato podal poročilo o svojem delovanju in o svojih načelih ter se je razvila daljša debata, v katero so posegli člani z raznih postaj. Iz vseh izjavljanih je bila posneti krepka volja po trdni skupni organizaciji brez razlike stanu in po osamosvojitvi. Iz teh poročil, kakor tudi iz nad vse zanimivih izjavljanih predsednika g. Kejžarja o delovanju osrednjega odbora zveze posnamemo za danes le najpomembnejše točke. Podružnici se je do danes prijavilo že do 500 članov. Osrednjemu odboru je bilo do določene roka prijavljenih 52 slučajev internacij in konfinkacij. Osrednji odbor je prišel do zaključka, da se mora za vsako ceno izdajati tudi sedaj lastni strokovni list »Jugoslovanski železničar«, ter je upati, da bo prva številka izšla že aprila. Tisk je za eno leto zagotovljen. Izdelana so tudi že izpremenjena pravila, dokler pa bo mogoče izhajati z dosedanjimi pravili, se pravila ne bodo izpremenila. Ustanavljanje podružnic v vojnem ozemlju bo prevzela zaradi težko v prometu tržaska podružnica, kateri se bodo v to svrhu in za ta čas prepustili tudi dohodki iz teh podružnic, ostale podružnice pa se bodo podredile zvezi, ki preloži svoj se-dež v Ljubljano. Kakor hitro bo osrednji odbor mogel in bo dobil gradivo od podobnih organizacij, zlasti čeških, ter od članov, se bo bavil tudi z materialnimi in stanovskimi zahtevami po vojni. Tudi tarifarične določbe za čas, ko dobimo osvojo jugoslovansko državnost, bo treba vzeti v pretres. Zlasti pereče je vprašanje revizije stališča železničarstva napram socialni demokraciji. Osrednji odbor je nadalje sklenil, pretrgati vse stike z nemškimi organizacijami. Vedno so bile slovanske organizacije odločilne in so odločevale, koristi pa so imeli skoro edino Nemci. Osrednji odbor pa stremi nadalje tudi po popolni gospodarski osamosvojitvi jugoslovanske železničarske organizacije ter so tozadevna dela že v teku, pri čemer se bo morala organizacija vsaj izpočetka opirati na Čeha. Glede nemškega službenega jezika na državnih železnih je bila izdana naredba, da ne gre siliti uslužbenstva, da mora govoriti samo nemško, zadostuje, da zna toliko nemško, da razume službene

LISTEK.

Preradovičev „Kraljevič Marko“.

Program Preradovičeve proslave v Zagrebu se je pričel krhati z njegovo dramo »Kraljevič Marko«, ki so jo mislili predstavljati v gledališču. To predstavo je namreč policija najprej prepovedala. Seveda za balkanske vojne so srbski vojaki videli kraljeviča Marka jahati šarča nad Prilipom gradom; ali se hrvatsko - srbska policija boji, da bi ga zagledali zdaj še mi tu v Zagrebu in Ljubljani? Odgovarjamo ji: Čim bolj nam ga skriva, tem bolj ga vidimo. In gledamo ga danes v sliki, ki nam jo je naslikal Peter Preradović.

Spal je Marko, junak jugoslovanski, dolgo, dolgo na Urvinu planini. Kdaj se zbudi? Kdo ga zbudi? O tem se je vršil na gori Velebitu, ki gleda iz hrvatske proti sinji Adriji.

»razgovor in dogovor«.

(I. del drame.)

Na gori Velebitu se svetijo dvori Vil. Solnce vzhaja. »Duh slovenski« se

prikaže in z močnim glasom pozove pred sebe vse Vile, ki jih je tuja sila iztirala iz belih dvorov. Pa upre se mu Pekel sam, Duh nesloge in Duh tujsva, gladek in postrizen, a vsa narava, gore, polja, šume, morja, reke, njive, vetri, oblaki, cvetovi in ptice, vsi so Duhu slovenskemu na pomoč. Treba dati življenja kraljeviču Marku, ki o njem sanja vsako dete, ki o njem poje vsak guslar. Zbudil ga bo tisti sin naroda, ki združi v sebi vse njegove vrline in vse sile posveti njegovji sreči. Katere matere sin bo to? Vila planinkinja je pred dvajsetimi leti z lastnim mlekom zadajila moško dete, ki je nato odraslo na selu. Mladenič je sedaj in Vile ga zopet pozovejo v svoje bele dvore, da si ga vzgoje za svete slovenske svrhe. »Pevaj, o kraljevič Marko, o!«

Samo duh more dvigniti in osvoboditi narod. Samo duh more pripraviti svobodo. Slovenski duh, ki se je na Velebitu razgovarjal in dogovarjal z Vilami, je v narodu pripravil

»slutnjo in izpolnitev«.

(II. del drame.)

Pozorišče: jugoslovansko.

Selo v Bosni. V njem je vzrastel mladi Stefan, ki mu nihče ne ve ne prave matere ne pravega očeta. Del na-

roda je že pokvarjen; dokler ni bilo trgovca Zverića v vasi, je bilo vse dobro. Zverić se je klatil Bog vé kje po svetu, se navzel vsega tujega zla in ga siplje sedaj med ljudstvo kakor kača jajca; odtujil je ljudstvu tudi krčmarja Vasa, ki sedaj istotako prezira staro narodno nošo, ter je poslal svojega sina študirat v tuje Lipsko. Zverić in Vaso imata v turškem paši, gospodarju Bosne, svojega zaščitnika.

Proščenje pri cerkvi sv. Bogorodnice. Pred cerkvijo poje slepec na gusle pesem o Marku, narod pa igra kolo. Le lepe Anke ni med ljudstvom; ona piše belo pismo svojemu dragemu Stefanu, ki je že tri leta z doma in ki ji po njem hrepeni srce.

Gozd. Noč. Pride trgovec Zverić v lovski opravi in kakor prestrašen obstrmi; zakaj od vseh strani čuje isto pesem: »Pevaj, o kraljevič Marko, o!« Kaj še! Marko da bo vstajal? Da bi gledal to siromaško drhal? Nagnati jo je treba v tujino, da se česa nauči, ali pa jo poklati ter ne zemljo izročiti drugim narodom.

Ulica ob poti v gozdu. V uti je sod vina. Ljudje pijejo. Krčmar Vaso, opravljen po mestno, je naslonjen ob sod. Narod se spominja pesmi o Marku in ugičje, ali je še na svetu oni Stefan, mladi junak. Pri viru v Banskem

logu ga je pred tremi leti zmanjkalo, ko je govoril z belo ženo. Ni li morda z njo odšel med Vile, da se tam izuči vilinskih umetnosti in potem izkopije silne zaklade, skrite v zemlji Banskega loga? Kar pride Zverić z lova; vse ljudstvo hipoma vstane, plača in odide. »S tem narodom ni nič začeti,« pravi Zverić krčmarju, »le zemljo obdeluje in ne mara trgovine in ne umetnosti; rajši poje v zlu nego v dobrem. Zato ga le guli, Vaso, kar ga moreš; vse bogastvo teče na svetu iz tujega znoja. Pri paši te že operem.«

Ankin dom. Noč. Anka tujeje za Stefanom. Nekdo potrka na okno. Stefan je, v krasni narodni noši. Prihaj, iz vilinskih dvorov. Bitje njegovega srca, hrepenečega po veličini in lepoti, je bila slišala Vila planinkinja in ga je iz bajnega Banskega loga pozvala s seboj v svoje dvore na Velebitski gori. Dve leti so ga tu učile Vile vsega, kar umejo, a tretje leto so ga izprejavale širom naroda, ki se zove »slovenski ali junaški« ter biva od enega morja do drugega — lep in dober, ali še v gluhem spanju, ne marajoč za svojo narodnost, plen, tujsva in izdajstva. »Pojdi sedaj, Stefan,« mu je končno rekla Vila — majka, »pojdi in zbudi kraljeviča Marka!« Tak je stopil pred Anko. Njegov rodoljubni ogenj prevzame tudi njo,

vendar ji srce brani umeti njegovo veliko misel, iti na apostolsko pot med narod, da bi mu bil Ivan Krstnik in predhodnik Markov; roti ga, naj ostane pri njej — saj Marko sploh ne bo vstal — toda nazadnje Anka začuti važnost njegove namere in ga odpusti...

Zverićevi dvori. Opravljeni so po najnovejšem evropskem okusu. Zverićev sluga Franjo je za svojega Gospoda s silo ugrabil vaško devojko Ružo, ki pa se je rajši ubila nego da bi bila žrtva njegove pohotnosti. Sedaj nagovarja Zverić še nekega pijanega vaščana, da mu za denar spravi na dvor še lepo Anko, Stefanovo nevesto.

Banska livada. Stefan je narodu obljubil, da poišče ono travo, ki se z njo otvorijo vrata do zakladov v Banskem logu. Ves svet hiti danes, v nedeljo, tja. Stefan res odpre pečino in ven pade — plug, motika in lopata... Narod, željan suhega zlata, je razočaran, a Stefan ga pouči, naj ne hlasta za novci, ki so konec prave sreče in razvaja jo v greh; edino poljedelstvo daje enakomerno blaženstvo brez plime in oseke. Starih svojih šeg in noš naj se narod drži, naj čvrsto razvije vse, kar je naše, naj ne bo pomoček tujemu zlatu — in vstal bo kraljevič Marko. Toda večina naroda ali Stefana izsmehuje ali molče odhaja; le nekaj malo jih je

* Drama je izšla v ulomkih 1852, a je ostala nedovršena.

predpise. Južna železnica, dasi zaveza-
na izdati enak predpis, tega še ni sto-
pila. Tudi glede dopustov konfiniranim
je južna železnica nič ne zmeni za
predpise.

Končno je izreklo zborovanje
predsedniku zveze gosp. Kejžarju za
njegov neumorni trud v prosep organ-
izacije vse priznanje in zahvalo. O ne-
katerih zelo zanimivih vprašanjih, zla-
sti o organizacijskih vprašanjih, spre-
govorimo še pozneje.

V strahu pred Jugoslavijo.

Ljubljana, 20. marca.

V Gradcu so včeraj zborovali vse-
nemci. Strah pred jugoslovanskim giba-
njem je združil nemške liberalce in kler-
ikalce na shodu, ki je stal pod dusev-
nim vodstvom slovenskih renegašev.
Mariborski dr. Mrawlag in celjski dr.
Ambrositsch sta imela glavno besedo.
Značilno je, da ni le »knajfale« pripravi-
ljeni govornik knez Auersperg, ki je
zborovalcem pisal, da se bo v primer-
nem času postavil sredi nemškega
ljudstva, temveč da so tudi posl. Hof-
mann, Stalner, Markl in Kraft ostali
lepo doma in da se niti mariborskemu
drju Schmidnerju ni hotelo v družbo
svojega graškega tovariša g. Fizia.

Govorilo se je v Gradcu silno mnogo in
sila velikopotezno. Graški župan Fizia,
ki je bil shodu predsednik je izpovedal,
da so Nemci končno le spoznali, da je
deklaracijsko gibanje »versteuert
ernst« (vražje resno), smatra pa, da je
vprašanje jugoslovanske
države vsenemsko vpraša-
nje, in zato se bodo stajerski Nemci,
ki se čutijo eksponente velike Germa-
nije borili proti Jugoslavijam, če treba
s najkrajnjimi sredstvi.

Mariborski advokat dr. Mrawlag je
klical policije in rablje proti Jugoslo-
vanom, katerih stremjenja po njego-
vem mnenju ni mogoče drugače uničiti,
kakor da se »veleizdajalce« pobesi, ju-
goslovanske liste zatre, in jugoslovans-
ki narod spravi pod oblast nemškega
državnega feizka. Kot prvi žrtvi zahte-
va dr. Mrawlag ministra Zolgerja in
grofa Toggenburga. Preveč menda za
to, ker je rojen Slovenec, drugega pa za
to, ker »ne zna nastopiti proti irre-
denti«. Proti pravici samoodločbe za
Jugoslavoane je klical dr. Mrawlag
»Burschen heraus« (siromaki), očitočno
pa je pravico samoodločbe reklamiral
za Nemce.

Neki Schriftleiter Zeidler z Du-
naja je opozarjal dinastijo, da se ima
za ve zahvaliti Nemcem. Bojazen
Vsenemcev pred jugoslovanskim vpraša-
njem je formuliral zahtevo, da se
nemški poslanci v zadevi jugoslovanske
države sploh ne smejo z nikomur
pogajati, češ, če se začnejo pogajati
smo že izgubljeni! G. Zeidler je zaklju-
čil s pozivom na smrtno sovražnost proti
vsem, ki se dvigajo proti Nemcem. Za
Zeidlerjem je govoril neki dr. Mil-
schinsky iz Trsta, ki je zboroval-
cem slikal kako lepo bi bilo, če bi Trst
bil že danes popolnoma nemški. Hvalil
je lokalne oblasti v Trstu, (slava Vam,
g. namestnik baron Friesl), ki pa ne
morejo tega storiti, ker jim baje cen-
tralna vlada tega ne dovoli. Gospodom
Mrawlagu se je pridružil naša stara
ljubljanska znanca g. Lina Kreu-
ter-Galle, katere izjavljanja nam
bodo ostala najbrže za vedno prikrita,
ker nemški listi o njih le poročajo, da
so bila zelo »versteuerrinnig«. V veli-
kim oduševljenju je bil baje po-
zdravljen neki prof. Mayer, ki je v
imenu velenpatiotičnih Tiroleev zboro-
valcem zaklical, da je narod več
kot dinastija, in da si ljudstvo naj
samo pomaga, če mu drugi nečejo. Ko-
roški deželnozborni poslanec dr. An-
gerer je obdolžil nemške državno-
sorske poslance, da ne razumejo časa.

Vseskozi originalen je bil celjski
dr. Ambrositsch. Obdolžil je Jugoslo-
vane, da so zanetili svetovno vojno
in obtožil nas je, da hujskamo proti
nemški državi, ki je rešiteljska Avstri-
je in kateri se ima dinastija veš zahva-
liti, kakor ti bo mogla kdaj poplačati.
Zakaj zahtevajo Jugoslavoani svojo drž-
avo? se vprašuje govornik. Saj imajo
3 gimnazije, mnogo ljudskih šol, okraj-
nih šolskih svetov, kmetijske in obrtne
zadruge in celo njihov kredit je prav
izvrstno organiziran. Ljubljanska obrt-
na šola je boljše opremljena kakor gra-
ška. Kaj vendar še hočejo? Govoril je
in ostal je živ, da še celo ploskali so mu
baje.

voljnih, iti z novim evangelijem v jugo-
slovanski svet; eden pade v Dalmacijo,
drugi v Srbijo in Bolgarijo, Stefan sam
pode na Hrvaško.

Popova hiša. Cista soba; knji-
ge, kipi. Kje je molitev, ki bi poglajala
iz dežele nečistega duha? Krčmarjev
študent Mile je prišel k popu, tanek in
bled, kakor se baje spodobijo za izobra-
ženega človeka. Ko bi ne potreboval
denarja, bi sploh ne prišel med to pro-
staklo, storasto ljudstvo; v izobraže-
nem svetu se deca rano emancipirajo
od ljubezni staršev. In kake krasne je-
če ima omikana tujina! Trpljenje, ki iz
njih izvira, je malenkost spriču velikih
ciljev civilizacije, posebe tudi znanosti,
umetnosti in tehnike. »Ves ta napredek
služi le bogatini in trgovcu«, zavrača
pop mladeniča, »vse zlo se pa stresa na
siromaka. Naš narod naj se razvija na
svoj poseben način; le najboljši cepike
je treba cepiti na doma tla — tedaj bo
vstal Marko.«

Pašini dvori in ječa. Paša je
vrzel Stefana v ječo, češ, da je v Ban-
skem logu puntar narod zoper carja tur-
škega in grdil svetca Mohameda. Za-
man zatrjuje Stefan, da ni govoril proti
carju, da so njegove besede bile le tih
ogelj, zapaljen pred narodom, da iz-
pregleda... V ječi pa se mu prikaže Vi-
la planinkinja. »Svoboden si«, mu reče,
»poleti na Urvinu planino, tam najdeš
zavetišče.«

Urvinu planina. Stefan pride
in toži, da se narod še vedno za denar

Neki profesor Scalabe je kom-
no predlagal resolucijo, ki pravi: Usta-
novitev jugoslovanske države se proti-
vi nemškemu interesu, zato je s vsemi
silami prepovedati. Takisto se mora
na vsak način preprečiti razgrajanje
štajerske dežele. Pot do morja mora
ostati Nemcem odprta. Nemška narodna
reja se mora proti Trstu »korigi-
rati« in slovensko ozemlje s Nemci
kolonizirati, v kar je poklicana zlasti
»goriška botra« — mesto Berlin. Jugo-
slovanskim in italijanskim veleizdajal-
cem se mora prepovedati povratek iz
inozemstva in vlada mora veleizdajal-
sko, subverzivno gibanje za jugoslo-
vansko državo takoj z vsemi sredstvi
zatreti. Resolucija zahteva končno za
Nemce pravico samoodločbe.

Graški župan Fizia je še enkrat
poudarjal da Jugoslavoani ne smejo
dobiti nobenih pravic. Nemci pa da za-
htevajo svoje državno pravo, ter je za-
ključil zborovanje z groznilo: Avstri-
ja bo ali nemška, ali je pa
sploh ne bo. Zborovalci so tej groz-
nili navdušeno pritrdjevali, ter zapeli
»Wacht am Rhein«.

Zvečer se je vršil v nekem gra-
škem hotelu »gemütlicher Abend«, na
katerem so sklenili ustanoviti poseben
»Volksrat« za Gradec.

Velikostna manifestacija za deklaracijo v gornji Mislinjski dolini.

Iz St. Ilija nam poročajo: Od vseh
krajev od Dobranske župnije, St. Florjana,
St. Ilija, Mislinja, St. Vida, Smiklavža in
Smartna so prišli v nedeljo močje in žene
v St. Ilijo na shod, ki se je moral vršiti radi
množine ljudstva na prostem. Bilo je za to
kraj izredno velika množica ljudi. To
ni bilo navadno zborovanje, temveč mal
tabor. Veseli se si gledali na obrazih ljudi, ki
so polni navdušenja spremljali vsako po-
govitno misel raznih govornikov. Splošno
se je trdilo, da takega shoda še ni videla
Mislinjska dolina. Shod je otvoril velepo-
sestnik Iršič in predlagal g. župnika Roš-
karja za predsednika in g. župana Pušnika
za podpredsednika. Predsednik Roškar je
poudaril navzoče, zlasti poslance g. dr.
Karla Verstovška.

Posl. dr. Verstovšek, burno po-
zdravljen, je govoril z njemu prirojeno od-
ločnostjo o vojski, o gospodarskih razme-
rah, o političnem položaju ter zlasti o de-
klaraciji. Razložil je pomen in vsebino za-
hteve, ki jih je stavil Jugoslovanski klub.
Njegove besede so bile tako prepričevalne,
da so marsikateri omahljivi šli zadovoljni
domov. Govornik je žel za svoja izjavljanja
tudi vsestransko zahvaloval. Nato je g. Iršič
v obširnem govoru razlagal ljudem pomen
demokracije in deklaracije. Poslanec Ju-
goslovanskega kluba izreka popolno za-
upanje in poudarja, da ne gre zdaj za stran-
ke, temveč za skupne cilje in za ujedinenje.
G. Rožman predlaga obširne resolucije,
v katerih izraza shod neomajeno zaupanje
Jugoslovanskemu klubu, posebno še svojo-
mu poslancu dr. Verstovšku, nadalje prit-
rjuje shod navdušeno jugoslovanski dekla-
raciji. G. kaplan Toplak izreka poslancu
1219 podpisov, katere so nabrali za dekla-
racijo v dveh župnijah. Govorili so še g.
Krušič, g. Salamon in nekaj kmetov. Posla-
nec se v imenu kluba zahvaljuje zborovalcem
za zaupnico in jih navdušuje za politični
boj, katerega mora narod izvesti do konca,
da pride do zaželjene Jugoslavije. Nato za-
ključil župnik Roškar leno usnelo zboro-
vanje, ki je trajalo od 1. do pol 5. ure. Pe-
veci so zapeli pesmi »Hej Slovane« in »Pena
naša domovina«, zborovalci na vrzeli na
mestu in poslušali odlično zbrano lepo netje
kmečkih deklet in navdušenih gospodov.
Shod je bil za Mislinjsko dolino velikega
pomena. Ideja Jugoslavije prodira tudi v
teh krajih do zadnje gorske hiše.

Nemški drž. kancler o miru z Rusijo

Berolin, 18. marca. (Koresp. urad.)
V seji poslanske zbornice povodom pr-
vega branja predloge o zaslišanju potre-
bah je govoril tudi nemški državni
kancler grof von Hertling. Izjavljal je:
Znan je potek pogajanj v Brestu
Litovskem z neskončnimi govori, ki ni-
so bili namenjeni toliko tam zbranim
delegatom, kakor najširši javnosti ter
so potiskali neprestano glavni cilj spo-
razuma v ozadje. Znano je, kolikokrat
so se morala pogajanja prekiniti, da so
celo prenehala in se pozneje zopet pri-
čela. Prišli smo do točke, ko je bilo

prodaja... Kar ugleda sabljo, ki gleda
iz javorovega grma. To je grob kralje-
viča Marka. Pa Turki so Stefanu za
petami in navale nani, tedaj iztrga Ste-
fan Markovo sabljo in Marko skoči
iz groba.

Obala Jadranskega morja.
Jutro. Ribiča Simo in Božo razprosti-
rata mreže na obali. Lep lov! Pa še
ona krasna pesem, ki se je vso noč raz-
legala po gori in po sinjem morju —
morda pesem Vile planinkinje z Vele-
bitske gore — kakor da je Marko vstal.
Simo: »Čutim tu notri v srcu, kakor da
je Marko v meni spal in da mi iz vro-
čega srca sedaj kliče v svet.« Vsi kraji
grme od pusek, po morju vihrajo zastave...
tudi Gospodje se denejo v nar-
odno opravilo.

Kosovo polje. V daljavi kaka
cerkva. Marko in Stefan prideta sa-
ma; proti njima se zbira na tisoče tur-
ške vojske. Stefan: »Niso Turki, kar so
nekaj bili, a ti, Marko, si sejal moč-
nejši nego si bil nekaj, ker je s teboj
vse narod oživel.« Dvoje delo čaka:
združiti jugoslovanski svet in zmagati
dušmana... Prikaže se četa Bosnja-
kov, peš in na konjih; vodi jih pop
Rade...

Dvojen je Marko: oni, ki krije v
zemlji plug, motiko in lopato, in oni, ki
skoči s sabljo na dan. Eden je za so-
danost, za vojno, drugi za bodočnost,
za mir.

treba izreči besedo sah to ali onos. Dne
3. marca je bil mir v Brestu Litovskem
sklenjen. Dne 16. marca ga je pristojni
zbor v Moskvi ratificiral. Ni moj na-
men razmišljati o tem, kako sodi en-
tenta o miru z Rusijo. Ententa si je na-
pravila za drugo svojo naravo hinav-
ščino in laž, njena brutalnost je dose-
la svoj vrhunec in v istem trenutku, ko
polagajo svojo težko roko na nevtral-
no državo, govore o popolni nesebič-
nosti svoje politike. Ob tem se mora
razbiti vsak poskus mirnega razgovo-
ra. In če je mislila brzojavka iz Wa-
shingtona, da naj izreče v Moskvi zbra-
nemu kongresu simpatije Zedinjenih
držav v trenutku, ko se je, kakor pravi
ta brzojavka, nemška sila vsilila, da
doseže boj za armado in uspeh, pola-
gam to mirno v staro šaro med druge
stvari. Niti trenutka nisimo mislili na to
in ne mislimo stopiti proti opravičenim
željam in stremljenjem od carizma
osvobodene Rusije. Kakor sem že dne
29. novembra 1917 povedal, želimo de-
želi, ki je prestala težke preizkušnje,
povratek mirnih in urejenih razmer ter
obžalujemo, da se zdi, da je oni čas
še daleč in da so nastopili v mnogih
krajih strahovite razmere.

Sedaj o pogodbi sami. Ona ne ob-
sega nobenih za Rusijo nečastnih po-
govov, nobenih morebitnih vojnih odškod-
nin, nobenih nasilnih prisvojitvev ruskih
pokrajin. Če se izloči cela vrsta obmej-
nih dežel iz ruske državne zveze, se
zgodi to po lastni, od Rusije priznani
volji teh dežel. Nijim nasproti stojimo
na stališču, katero sem označil že prej,
da naj si dajo pod mogočno zaščito
Nemčije ono državno obliko, ki odgo-
varja njih razmerju, njih smeri v kul-
turi, seveda pod varstvom naših inte-
resov.

Na Kuronskem je šel razvoj
najdlje. Kakor znano, je prispelo pred
par dnevi sem od kuronskega deželne-
ga sveta kot pristojne korporacije od-
poslano odposlanstvo. Izjavilo je, da
se izloči iz dosedanje državne zveze
ter je izreklo željo po ozki gospodarski,
vojaški in politični zvezi z Nemčijo.
V odgovoru, ki mi ga je poveril ce-
sar kot mednarodno — pravno — za-
stopniku države, sem priznal samo-
stojnost Kuronske ter s hvaležnostjo
in veseljem vzel na znanje željo po na-
slonitvi na Nemčijo, ki odgovarja star-
im, že pred stoletji obstoječim kul-
turnim odnosom. Zadnje odločitev
gleda političnega razvoja pa sem si pri-
držal za tako dolgo, da se bodo tamo-
šnje razmere nadalje utrdele in da bo-
do pristojni ustavni »aktori« na vse
strani označili svoje stališče.

Kar se tiče Litavske, je bil
storjen sklep glede ozke priklonitve
Nemčiji v gospodarski in vojaški zvezi
že lanske leto. V teh dneh pričakujem
odposlanstvo tamošnjega deželne-
ga sveta, ki bo zopet izrekel ta sklen, na-
kar bi se izrekla ravnotako naslonitev
Litavske kot samostojne države. Na
daljini razvoj politične smeri lahko po-
čakamo popolnoma mirno.

Nekoliko drugače leže stvari v
Livlandiji in Estonski. Ti dve deželi
ležita vzhodno od meje, ločene v mi-
rovni pogodbi. Kakor pravi člen 6.
pogodbe z Rusijo, pa jo bo upravljala
nemška policija tako dolgo, da bo
zajamčena varnost potom lastnih
deželnih naprav in da bo obnovljen
državni red. Takrat bo prišel tudi za te
dežele trenutok, da se politično nanovo
orientirajo. Upamo in želimo, da se
bosta tudi ti dve deželi postavili v
ozko prijateljsko razmerje napram
Nemčiji in sicer tako, da to ne bo iz-
ključevalo mirnih in prijateljskih odno-
šajev napram Rusiji.

Samo še kratko besedo o Polj-
ski, ki v mirovni pogodbi ni izrečno
navedena. Kakor znano, je proklamaci-
ja obeh cesarjev z dne 5. novembra
1916 pred vsem svetom razglasila sa-
mostojnost dežele. Iz tega sledi, da se
more razvoj nove države izvršiti samo
na podlagi skupnih pogajanj med Nem-
čijo in obdonavsko monarhijo na eni
strani ter Poljsko na drugi strani. V
zadnjem času smo slišali iz poljskih
krogov želje glede bodočega razmerja
napram vladam centralnih držav. Radi
se bomo bavili s tem, v kolikor se dajo
te želje spraviti v sklad s cilji, ki jih
zasledujeta obe vladi. Ta cilj obstoja
v tem, da hočemo živeti z novo državo
v dobrih sosednjih odnosih, a hočemo
varovati tudi svoje interese. Vse drugo
bo sporočil državni podtajnik ekscel-
lenca Busche.

Končam, če boste, o čemer ne dvo-
mim, potrdili predložene pogodbe in če
bo potem tudi kmalu pripravljen mir z
Rominijo, se je zgodilo to, kar sem
moral dne 24. februaria razglasiti. Po-
tem imamo mir na vseh vzhodni fronti.
Toda motiti se ne smemo. Svetovneza
miru še nimamo. V državah entente še
ni videti nobenega znaka, da bi bili
pripravljeni končati strašno vojno delo.
Zdi se, da je še vedno njih cilj, hoje-
vati se tako dolgo, da bomo uničeni.
Ne bomo izgubili poguma. Pripravljeni
smo na vse, tudi na še težje žrtve. Bog,
ki je bil z nami, nam bo pomagal na-
prej. Zamamo v svojo pravično stvar,
v svojo brezprimerno vojsko, v junake
voditelje in čete in v svoje stanovito
ljudstvo. Odgovornost za krvorcelite na
bo padla na glave vseh onih, ki ho-
čejo nadaljevanje krvorcelite. (Pri-
trjevanje, samo na skrajni levici si-
kanje.)

Govoril je nato državni tajnik von
dem Bueche. Da razloži mirovno po-
godbo z Rusijo. Podrobno se bavi o mi-
rovni pogodbi in o razložitvi te pogodbe.
In ter se spominja pogajanj v Brestu
Litovskem. Opravičil je nemško prodi-

ranje v Rusijo, ker se je kmalu poka-
zalo, da Trockemu ni bilo nič na skle-
pu miru, marveč da je hotel Nemčijo
načrtovati in vzbujati. Pravil je, da ni
res, da bi bila Rusija prisiljena sprejeti
nemške mirovne pogoje. Naglašal je,
da je šlo za stare zahteve, o ka-
terih se je govorilo že v decemberskih
pogajanjih. Izraža svoje pričakovanje,
da se bo tudi z Rominijo sklenil v par
dneh mir, nakar bi nastopil na vzhodni
fronti principijalni mir.

Govoril je socialni demokrat Da-
vid. (Iz njegovega govora korespon-
denčni urad ne prinaša niti stavka.
Op. urad.)

Poslanec Naumann (napredna
ljudska stranka) odgovarja poslancu
Davidu ter pravi, da kritika le prelom-
ko pozablja, kaj pomeni mir z Rusijo
za Nemčijo, ker vsebuje ta mir konča-
nje vojne na vzhodu. Spominja se Av-
stro-Ogrske, ki je zadrževala prvi na-
val Rusije ter pomoči Turčije. Gotovo
bi bila potekala pogajanja v Brestu Li-
tovskem drugače, če bi nemški diplo-
mati imeli kaj smisla za ideje ekstrem-
nega socializma. Zato pa še ne gre
reči, da imamo pred seboj nasilen mir.
Ali se bo ruski imperij obnovil, nobe-
den ne vé. To pa vidimo sedaj povsod:
kjer se zruši centum energije, nastane
praznota. Japonska priplaša svoje za-
hteve, Anglija čuti že danes, da ima
napram tej praznoti gotove naloge in
mi Nemci naj bi ne obustili teh svetov-
nozdgovinskih pojavov. Zato si
moramo vzeti, kar nam je v
sosedstvu. To ni aneksija,
nemški narod razume klice obmejnih
ruskih narodov. Kar se tiče Finske,
je treba preudariti, ali kaže podpirati
kako vladno obliko, drugi vladni obliki
nasproti. Boljša bi bila mešana vlada.
Nobenega poudara nima Nemčija, da bi
opravljala na Finskem policijsko služ-
bo. Vse besede o samoodločbi nimajo
smisla, če obstoja samoodločba samo
v enkratni volitvi, ki se morda niti ne
izvrši brez vplivanja. Državni kancler
je izjavil, da je samostojnost Belgije
mogoča. Zaklical je preko vode, da je
pripravljen za uvodna pozajanja. Pri-
šel ni nobeden. Zato naj se krvavo ro-
kodelstvo nadaljuje, mi pa se bomo
brani.

Nato se je nadaljna razprava od-
godila na jutri.

Vserruski kongres bolševiških sovietov je ratificiral mirovno pogodbo.

Dunaj, 18. marca. (Kor. urad.) Ruski
ljudski komisar za zunanje zadeve je
poslal zunanjim uradom na Dunaju in
Berolinu nastopno brezlično brzojavko:

Dne 16. marca 1918 je izredni vse-
ruski kongres sovietov delavskih, voja-
ških, kmečkih in kozakiških odposlancev
v Moskvi ratificiral mirovno
pogodbo, katero je sklenila
Rusija 2. marca v Brestu Li-
tovskem z državami čet-
verozveze.

Petrograd, 17. marca. (K. u.) Reu-
ter. Bivši predsednik ruske mirovne dele-
gacije v Brestu Litovskem, Joffe, je ime-
novan za veleposlanika v Berolinu.

Rdeča garda je razorožila Preobra-
ženski polk, ki je na sumu protirevolucio-
narnega gibanja. Vojski so zaprti.

Petrograd, 17. marca. (K. u.) Reu-
ter. Mirovna pogodba bila 15. t.
m. popolnoma ratificirana.

Justični komisar Stejnberg
je sporočil, da odklanjajo socia-
lni revolucionarji levice
odgovornost in si pridržujejo
pravico preprečiti z vsemi
sredstvi izvedbo mirovni po-
govov.

Berolin, 19. marca. Kakor izve
»Magdeburgische Zeitung«, se bodo dne
15. aprila obnovili diplomatski in kon-
zularni stiki med Nemčijo in Rusijo.

Berolin, 19. marca. Iz Petrograda
poročajo, da je odredil ljudski komisar
za notranje zadeve z dekretom ustano-
vitev državne milice po vsej Rusiji. Mi-
lica naj se sestavi iz delavcev.

Petrograd, 19. marca. (Kor. urad.)
Dognalo se je, da so skušali Rusi, pre-
dno so zapustili Odeso, mesto zažgati.
Vsled hitrega prodiranja zaveznikov
pa niso dosegli svojega namena. Vse
petrogradske čete, ki niso hotele pre-
stopiti v Rdečo gardo, so bile razoro-
žene.

Berolin, 19. marca. Kakor po-
ročajo iz Petrograda, prič-
kujejo tam vsak dan izbruh
protirevolucije. Baje se je pred
kratkim posrečilo meščanskim stran-
kam podkupiti vse polk vojakov, ki so
dobro preskrbljeni z orožjem in muni-
cijo. Temu polku se je v zadnjem tednu
pridružil še več drugih polkov. Povsod
v Petrogradu je čutiti, da se pričena
novi gibanje. Bolševiška vlada je dala
postaviti, ko se je izselila iz Petrogra-
da, po vseh cestah do kolodvora stroj-
ne puške.

Berolin, 18. marca. Kakor poroča
»Pravda« je odsek sovietov potrdil imeno-
vanje Čičerina za ljudskega pooblaščenca.
Čičerin je po prepričanju anarhist.

Nemci in Finska.

Berolin, 18. marca. Glasom nekega
petrogradskega Havas - poročila, so Nemci
pol ure obstrlevali mesto Abo, ker se
Rdeča garda ni hotela vdati. Nato se je
Rdeča garda umaknila. Nemci so vpenili
v pristanišču tri ruske torpedovke in enega
iskalca min.

Belorusi in Minsk.

Berlin, 18. marca. Beloruski ljudski
odsek v Minsku je izdal oklic, kjer pro-
stira proti odstopitvi Minska Poljski.

Zavzeče Nikolajeva.

Dunaj, 18. marca. Nemci so včeraj
pri svojih operacijah zavzeli Nikolajev,

drugo največje vojno pristanišče v Črnem
morju. Operacije v tej smeri so potrebne,
ker so hotele bolševiške posadke ruskih
vojnih ladij motiti trgovski promet v Črnem
morju. Na vsak način je treba doseči, da
se ne bo dalo črnomoško vojno brodogra-
je, v slučaju, da se sistem v Rusiji izpremeni,
zlorabiti proti naši izmen blaga z Ukrajino.
Centralne države so zato prisiljene, da si
ustvarijo zadostne vojaške garancije, ki iz-
ključujejo, da bi nam prevrat v Rusiji iztr-
gal sadove naših zmag.

KDO JE BIL PRVI V ODESI?

Iz vojnega poročevalnega stana po-
ročajo o za naše prodiranje v Ukrajino ta-
ko odločno važnem vkorakanju v Odeso
sledede: Kakor je naše vojno poročilo že
14. marca naznanilo, je bila Odesa obkolje-
na od dveh strani, na zahodu od dveh
nemških bataljonov, s severa pa
od predstraž avstro - ogrske divizije feld-
maršallanta pl. Jessera, ki jih je
vodil generalmajor Alfred pl. Zeidler. Nem-
ški bataljoni so dospeli, od Tiraspolja pre-
peljani na avtomobilih, pozno dopoldne na
zahodno mestno stran. V predmestju Mol-
davaniki so zadeli na bolševiške trupe
in se zapletli z njimi v večurne, čez
poldne trajajoče boje.

Medtem je dospel v improviziranem
oklopem vlak na železnici, prihajajoči od
Razdelicaja, napadalni bataljon št. 30 kot
prvi oddelki Zeidlerjeve lovske brigade. Že
do 1/3. popoldne so si naše čete utrle pot
do sredine mesta. Zasedle so mogočne, raz-
tegnjene kolodvorske naprave. Nezamudni
so vdrli naši bataljoni k pristanišču, kjer
je ležalo še kratko pred 15 težkih vojnih
ladij ruskega črnomoškega brodogra-
ja. Kmalu je bilo tudi pristanišče v naših rokah,
tako da smo si proti večeru zagisrali vse
važne točke Odesa. Ko je bila dosežena
zveza z nemškimi četami, prodirajočimi iz
predmestja Moldavanke. Generalni major
pl. Zeidler je prevzel pristaniško povel-
stvo. Varnostna služba v tem pred zavzet-
jem od divje anarhije obvladane kraju, je
bila urejena skupno z mestno Rado in ki-
jevsko vlado.

Divizija fml. pl. Jessera je pričela
svoje prodiranje iz Podvoloczyske. Njene,
iz napadalnih in preskušnih lovskih bata-
ljonov sestavljene predstraže so pod sote-
nim in odločnim vodstvom generalmajorja
pl. Zeidlera prestale pri Balti in tudi pri
Rozdielniji številne boje z močnej-
šimi trupami, ki so poskušale vse, da
vzdrže naše čete od Odesa. Klub tem za-
neklam in mnogokrat razdrti železnici je
bila razdalja Podvoloczyska - Odesa, čez
500 km, obvladana v 12. dnei.

Kaj zahteva Avstro- Ogrska od Romunske.

Bukarešta, 19. marca. (okR. urad.)
Sem dospela poročila iz Jassyja pravi-
jo, da je romunski kabinet
pod predsedstvom Marghi-
lomana sestavljen. Člani nove
romunske vlade so vsi prijatelji cen-
tralnih držav.

Berolin, 18. marca. »Tägliche
Rundschau« poroča o avstro-ogrskih zahte-
vah napram Romunski: Okraj Hotin v se-
verni Besarabiji se bo združil z Bukovino.
Avstriji naj pripadejo tudi strateško va-
žne višine in gorski prelazi na Romunsko.
Meja za Predealom se prelazi na Busteni.
Kos, ki pripada Avstro-Ogrski, ne bo ni-
ker širši, kakor 20 km in je pičlo obljuden
v godnati pokrajini. Večja poprava meje
se zahteva samo na črti od Verestorov
srozora do Donave. V zavarovanje tam
ležečih važnih prelazov se zahteva za-
padni del Male Vlaske s Turn Severinom.
To se godi zlasti v varstvo proste plojbe
na Donavi ter dobi Avstro-Ogrska na ta
način ozemlje ob dolenji Donavi.

Köln, 18. marca. Kakor poroča »Köl-
nische Zeitung«, bi Marghiloman zaeno z
mirovnim sklepom rad rešil dinastijo. —
Carj in njegovi prijatelji na pa skupina,
ki jo vodi Beldiman, so pa edini v tem,
da je prenovitev Romunije na zdrav, trdni
podlagi možna le z najožje oslonitvijo na
osrednje vesilec, kar je pa z današnjo kra-
levsko hišo nemogoče, ker je ta v preozki
zvezi s povzročitelji romunske katastrofe.

Berolin, 19. marca. Kakor poroča Norddeutsche Allgemeine Zeitung iz haaga, so izjave nizozemskega zunanjega ministra zelo malo zadovoljile člane druge zbornice.

Berolin, 19. marca. Glasom rotterdamškega poročila je bil za danes dopolnjen pod predstvom kraljevega sklican ministrski svet. Zatrjuje se, da so poslanski entente v nedeljo izročili nove zahteve.

Amsterdam, 18. marca. (Kor. ur.) »Times« poročajo iz Washingtona: Predsednik Wilson je sprejel v advijenci nizozemskega poslanika, ki je zagovarjal izpremembo sklepa o uporabi nizozemskih ladij. Predsednik se je branil pod sedanjimi okoliščinami spremiti svoje stališče. Za transatlantski promet je na razpolago 460.000 ton. Nizozemski parnik »Neuwe Amsterdam« se bo odpeljal na Nizozemsko, ker je bil prišel v Ameriko pod pogojem prostega povratka.

Haaga, 19. marca. Nizozemski poljedelski minister je odredil, da morajo vsa plovstvena podjetja odpopklicati iz Nemčije vse ladje, ki plovejo na Renu.

Köln, 19. marca. »Kölnische Zeitg.« pravi: Nizozemska ni pomolila ententi samo malega prsta, marveč najmanj eno roko. Upoštevati se mora težavni položaj Nizozemske. Nemška vlada pa bo odgovorila Nizozemski in ententi tako, kakor se ji zdi primerno. Naši podmorski čolni bodo tudi ta prirastek na tonajši primerno skrhili.

Amsterdam, 18. marca. (K. u.) Nizozemska brzojavna agencija izve iz Haaga: Zunanji minister bo danes ob 1. pop. v poslanski zbornici podal izjavo o stališču nizozemske vlade glede zahtev zavezniških vlad.

London, 18. marca. (K. u.) Reuter: »Daily Mail« izve iz Haaga, da je nizozemska vlada iz stvarnih razlogov sprejela pogoje zavezniških vlad glede uporabe nizozemskih ladij v izmenjavo za živila.

Zeneva, 18. marca. Iz Pariza: Enaka pogajanja, kakor z Nizozemsko, se vrše zaradi ladij tudi s Španjo.

Haaga, 18. marca. Zahteva, da naj izroči razpoložljivi ladijski prostor, ni bila stavljenasamo do Nizozemske, marveč do vseh evropskih nevtralnih držav. Namen je, doseči med Nemčijo in Nizozemsko volno stanje, kar bi potegnili iz zapadne fronte 400.000 mož.

Amsterdam, 16. marca. Ameriška vlada je prenovedala nizozemskim ladjam, ki leže v ameriških pristaniščih, naloziti premož in se odnehati. Najbrže bodo vse te ladje rekvirirane.

Intervencija Japonske.

Berolin, 19. marca. (Koresp. urad.) Glasom newyorških brzojav pariških listov je, kakor poroča »Vossische Zeitung«, Wilsonova nota kongresu izdelana. Nota izjavlja svečano, da Zedinjene države ne morejo pripustiti japonske akcije v Sibiriji.

Tokio, 19. marca. (Koresp. urad.) Reuter. Vojni minister je konstatiral, da se nahaja v Sibiriji vzhodno od Bajkalskega jezera, 94.000, zapadno od Bajkalskega jezera pa 6000 nemških vojakov. Vzhodno od jezera se mudijo Nemci so brez straže ter se trudijo, dobiti v roke orožje. Boljševiki jim pomagajo. Nekaj tisoč zmernih pod Semenovom se upira boljševikom v Vladivostoku in Blagovščenskem. Kljub temu se moč boljševikov vedno širi. Če bi prišli nemški vojniki do orožja in bi maksimaliste podpirali, bi se ustvaril resen položaj. Več tisoč nemških vojakov, preskrbljenih z vojnimi potrebščinami, bi položaj silno ogrozili.

Haaga, 19. marca. Iz Tokija poročajo: Današnjega kronskega sveta se bo najbrže udeležil tudi cesar osebno. Vlada bo najbrže prešla k vojaškim akcijam in sicer še predno se odgodi parlament. Opozicionalni list »Asahite« pravi, da bo ministrski predsednik Motono najbrže odstopil, ker ne more dobiti privoljenja svojih kolegov za nastop Japonske, ki ga je zahteval že meseca novembra, ko je hotel zasesti Harbin in Vladivostok. Ko je bil sklenjen med Nemčijo in Rusijo separatni mir, je smatral Motono za primerno, da Japonska nastopi. Posvetoval se je z zavezniškimi in zlasti mu je prišel na Pichon. Kljub temu njegov kolega niso hoteli izpremeniti svojega stališča. Vsled tega je za njega edini izhod demisijski.

Berolin, 18. marca. »Matin« poroča iz New Yorka: Wilsonova poslanica kongresu ponovno naglašava v svečani obliki, da Zedinjene države ne morejo pritrčiti japonskemu podjetju v Sibiriji.

Curich, 18. marca. Japonska je poslala Kitajski poslanico z nasvetom, naj se vsi politični spori pozabijo z ozirom na resnost položaja.

Ententa o Rusiji in njenem miru.

London, 19. marca. (Reuter.) Zunanji urad objavlja sledeče obvestilo: Premierni in zunanji ententni ministri, ki so bili zbrani v Londonu, smatrajo v svojo dolžnost, vzeti na znanje politični zločin, ki je bil izvršen proti ruskemu narodu pod imenom nemškega mira. Rusija je bila brez brambe. Ruska vlada je pozabila, da se je Nemčija štiri leta bojevala proti neodvisnosti narodov in proti pravicam človečnosti in v stanju brezprimernega lahkovernosti je pričakovala, da s pripravljanjem doseže demokratski mir, ki ga z vojno ni mogla doseči.

Posledice so se kmalu pokazale. Ni še poteklo premirje ko je nemška vojaška uprava prelozila mase na zahodno fronto, četudi se je obvezala, da nusti razdelitev čet neizpremenjeno; in Rusi-

ja je bila tako alaba, da se ni drsnila protestirati proti tej prelomnici od Nemcev dane besede. Kar je nato sledilo, je bilo slično. Ko je bil nemški mir v resnici dosežen, je postalo jasno, da vsebuje invazijo v rusko ozemlje, uničenje ali odvzete vseh ruskih obrambnih sredstev in organizacijo ruskih pokrajin v prid Nemčije, početje, ki se od aneksij ni ločilo, da si so se te besede skrbno ogibali.

Medtem so spoznali ti Rusi, ki so onemogočili vojaške operacije, da je diplomacija brez moči. Njih zastopniki so bili prisiljeni izjaviti, da tim ni preostajal noben drug izhod, kakor podpisati predloženo tim mirovno pogodbo, ki so se je že prebrali upirali. Podpisali so se brez vednosti, če pogodba v svojem pravem pomenu znači mir ali vojno in ne da bi zvedeli v koliko je z ozirom nanjo potisnjeno rusko narodno življenje v eksistenco sence. Za nas, entente vlade, ni bilo dvoma, kako bodo sodili svobodni narodi sveta to početje. Cemu izgubljeni časa z obližami Nemčije ki se ni še v nobeni periodi zgodovine svojih zavotavani — niti ko je zbila Slezija ob tla, niti ko je delila Poljsko — pokazala s takim cinizmom kot razdiralka narodne neodvisnosti in kot neizprosna sovražnica človeških pravic? Poljski, katere tumaški trud je preživel naistrajše narodno tragedijo, preti četrti letitvi in da se njena bol še poveča, so uničili zadnje sledi kakšne neodvisnosti ki se opira na varljive obljube prostosti.

Kar velja za Rusijo in Poljsko velja nič manj tudi za Romunijo, ki je bila premagana od tekov neusmiljene želje po vladanju. Pod plaščem besed preži surova resničnost vojne in nezmanjšana želja vladanja sile, ki ne pozna zakona. Mirovne pogodbe kakor je ta, ne bomo in ne moremo priznati. Naši lasni čisti so zelo različni. Mi se borimo in se bomo naprej bčevali da enkrat za vselej napravimo konec tej politiki romanja in da je postavimo na mesto mirnega vladanja organizirane pravičnosti.

Dogodki na bojiščih.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 18. marca. (Kor. urad.) Nikakih posebnih dogodkov. — Šef gen. štaba.

Dunaj, 19. marca. (Koresp. urad.) Nobenih pomembnih dogodkov. — Šef generalnega štaba.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berolin, 18. marca. (Kor. urad.) Zapadno bojišče. Armadna skupina prestolonaslednika Rupprehta Bavarskega. V Flandriji, severno Armentieres, kakor tudi v zvezi z angleškimi sunki na obeh straneh kanala La Bassée, je bilo artiljerijsko delovanje večkrat močnejše.

Na ostali fronti je ostalo v zmernih mejah. — Armadna skupina nemškega prestolonaslednika in v. Gallwitz. Med Oise in Aisno, severno Reimsa, in na posameznih odsekih v Champagne je oživel artiljerijski ogenj. Močnejši je bil čez dan na obeh straneh Mosa. — Armadna skupina vojvode Albrehta Württemberskega. Na tolarinski fronti in v srednjih Vozezih od časa do časa delovanje artiljerij.

Na vsej fronti jako živahno delovanje. Francoski letalci so vrli na lazaretske naprave, katere se je dalo očitno spoznati kot take, v Le Touru bombe. Včeraj smo sestrelili 22 sovražnih letal in dva privezna zrakoplova. Poročnik Kroll je dosegel svojo 21. zmago v zraku.

V februarju je znašala izguba sovražnih zračnih bojnih sil na nemških frontah 18 priveznih zrakoplovov in 138 letal, izmed katerih jih je padlo 59 za našimi črtami, ostala onstran sovražnih pozicij. Izgubili smo v boju 61 letal in 3 privezne zrakoplove.

Vzhod. V južni pokrajini smo zasledili Nikolajev. (Ob izlivu Buga v Črno morje približno 70 km severozapadno mesta Kersona.)

Z drugih bojišč nič novega. — v. Ludendorff.

Berolin, 19. marca. (Kor. urad.) Zapadno bojišče. Skupina gfm. Rupprehta. Napadno čete pruskih, bavarskih in saksonskih divizij so izvršile na Flandrskem uspešno podvzetja ter so pri tem vjele nad 300 Belgijcev. Od obali do kanala La Bassée je bil ogenj zvečer stopnjevan. Na ostali fronti je ostal v zmernih mejah. — Skupina nemškega prestolonaslednika in v. Gallwitz. Pri Jouvincourtu so pripeljale badenske napadalne čete po trdem boju 20 vjetih iz sovražnih jarkov. Včasih je ogenj artiljerije na obeh straneh Reimsa in v Champagne oživel. Na severni verdumski fronti se je stopnjeval. Nadaljevali smo svoje izvide. Saksonski oddelki so na vzhodnem bregu Mose vjele 56 mož. — Skupina vojvode Albrehta. Na mnogih točkah lotarinske fronte, v Vogezih in v Sandgavu živahno delovanje Francozov. Včeraj smo zbili v boju v zraku in s tal 23 sovražnih letal in 2 privezna balona.

Z ostalih bojišč ničesar novega. — v. Ludendorff.

Z ZAPADNE FRONTE.

Berolin, 19. marca. (Koresp. urad.) Dež je omejil na zapadni fronti bojno delovanje. Na severni verdumski fronti in v gozdu Paroy je postal artiljerijski ogenj živahen. Z ostalih bojišč ničesar novega.

Dunaj, 18. marca. Na zapadu tipalo Angličani in Francozi napredujejo od nemških

fronti, zopet pa je dvomljivo, ali bodo pričeli z večjim napadom.

London, 17. marca. (K. u.) V poslanski zbornici je bila predložena petična narodna stranka s 100.000 podpisov, ki izraža skrb glede koncentracije nemških čet na zapadni fronti in poziva zbornico, da naj nemudoma razširi vojaški zakon tudi na Irsko, da na ta način prepreči nevarnost.

Z ITALIJANSKE FRONTE.

Garibaldinskega zbora ne bo. Italijanski listi poročajo, da je vojni minister na neko vprašanje odgovoril, da težko, bistveno vojaškega značaja, preprečujejo ustvaritev garibaldinskega zbora.

Letalsko delovanje. Dne 16. marca je bilo izvršenih več uspešnih izvidnih poletov. Nadporočnik pl. Fiala je premagal svojega 12. nasprotnika. Na južnotolrski fronti so obstreljevali s strojnimi puškami naši letalci z neznatne višine sovražne järke in zavetja. Tudi na tolarški zapadni fronti je vladalo živahno letalsko delovanje. Prejšnji dan je strmoglavil četovalca Mayrbeuerl in nleuportski aparat in dosegel s tem svojo tretjo zračno zmago.

O zračnem napadu na Neapelj poročajo preko Lugana, da se je izvršil iz največje višine in je trajal komaj par minut. Bombe so zalele neko hišo v mestnem delu Sv. Erazma. Pet oseb je bilo ubitih, 15 ranjenih. Isto je bilo v nekaj hišah v ulici Roma in v ostalem središču. Zasedi sta bili tudi cerkvi Sv. Brigite in Sv. Nikolaja; mrtvih 11, ranjenih 24.

Italijani zapuste Albanijo? »Secolo« poroča iz Soluna, da se v Albaniji koncentrirajo avstrijske in nemške čete, ker sodijo armadna vodstva centralnih držav, da je italijanska fronta tam najšibkejša. Dovolne poti so redke in transportne težkoče ogromne. Italijansko vrhovno povelništvo je odredilo odhod italijanskih čet iz Albanije.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

18. marca. Živahen artiljerijski boj v Lazarinski dolini, v pokrajini Montella in južno Zensena. V ravnini Piave so bili sovražni oddelki z ognjem naših strojnih pušk razkopani. Naše patrulje so razpisile sovražne oddelke v Judikarji, alarmirale sovražnja v hotlini Laghi in vlenile materiala na obrežju. Dne 17. marca je sestrelil eden naših letalcev neko sovražno letalo na desnem bregu Piave. Včeraj so bila zbita štiri nadaljna letala, namreč vzhodno hriba Granne, v Serenski dolini, južno asiatskega prelaza in vzhodno Conci.

PRED NOVIMI BOJI NA BALKANU.

Bazel, 18. marca. »Bas. Nachrichten« poročajo, da pričakujejo Italijanski krogi napad na Bellan, in sicer v albarskem odseku. Italijansko armadno vodstvo je hale odredilo že vse potrebno za možno izpraznitvev ozemlja.

Iz Palestine.

Carigrad, 17. marca. Na palestinski fronti vlada v celoti mir. Pri Tafilu smo odvzeli upornikom en top in štiri strojnice. Vzhodno in severo - vzhodno Erzeruma smo zasedli Keprikej in Tortum.

Londona konferenca.

Paris, 18. marca. (K. u.) Clemenceau, Orlando in drugi francoski in italijanski ministri so se vrnili iz Londona, kjer so se vršili važni razgovori. Clemenceau je izjavil, da je uspeh razgovorov zelo zadovoljiv. »Echo des Paris« poroča, da so se v četrti in petek pod predstvom Lloyd Georgea vršile važne konference. Clemenceau je izjavil, da je prišlo do popolnega sporazuma. Tudi Orlando je zelo zadovoljen z uspehom.

Za deklaracijo in za politiko Jugoslovanskega kluba.

Jugoslovanskemu klubu so došle sledeče izjave za deklaracijo:

1.) Za samostojno jugoslovansko državo v zmislu državnoobzorske izjave Jugoslovanskega kluba se z navdušenjem izrekajo vaščani in vaščanke vasi Rupa, Huje, Klanec in Čirčiše pri Kranju potom dopisa z dne 20. februarja 1918. — Sledi 300 podpisov.

2.) 236 slovenskih žen in deklet, mož in fantov občine Moravci, župnije Malenedelja pri Ljutomeru, se pridružuje v izjavi z dne 21. februarja 1918 deklaraciji Jugoslovanskega kluba, katerega še za nadaljno vstraino delovanje prosijo, da se doseže zaželjeni cilj.

3.) 160 žen in deklet občine Podvinice iskreno pozdravljajo deklaracijo Jugoslovanskega kluba za združenje

4.) Občinski odbor občine Paka ter 45 posebej podpisanih občanov so vpsalali dne 12. februarja 1918 izjavo, v kateri se pridružujejo majniški deklaraciji Jugoslovanskega kluba, kateremu izrekajo popolno zaupanje, zlasti pa njegovu načelniku dr. Korošču.

5.) Občinski odbor občine v Kedu se je v seji dne 17. februarja 1918 soglasno izrazil za majniško deklaracijo in pozdravlja bodoče ujedinjenje Slovencev, Hrvatov in Srbov.

6.) 102 mož, žen, mladeničev in deklet župnije Melviče v Ziljski dolini na Koroškem izjavlja v dopisu potom njih župnika preč. g. Lovra Božiča z dne 17. februarja 1918: 1. da izreka Jugoslovanskemu klubu popolno zaupanje in zahvalo za njegov odločen nastop v vseh teptane Slovence zadevajajočih stvareh in 2. da se popolnoma soglašajo z majniško deklaracijo, podano od Jugoslovanskega kluba.

7.) 230 mož, žen, mladeničev in deklet župnije Brdo pri Smohoru na Koroškem izjavlja potom dopisa z dne 20. februarja 1918: 1. da izreka Jugoslovanskemu klubu popolno zaupanje in zahvalo za njegov odločen nastop v vseh teptane Slovence zadevajajočih stvareh 2. da se popolnoma soglašajo za majniško deklaracijo, podano od Jugoslovanskega kluba.

8.) Dvotretjinska večina občinskih odborikov z županom g. Georgom

Straussom na čelu občine Hodiše na Koroškem izjavlja, da je z dušo in srcem za majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba. Edina rešitev za naš tepnati narod je slobodna jugoslovanska država.

9.) 287 žen in deklet iz Hodiš na Koroškem se pridružuje tisočerm svojim sestram širom slovenske domovine in pozdravlja jugoslovansko državo, kakor jo zahtevajo naši poslanci v svoji deklaraciji z dne 30. maja 1917.

10.) 71 žen in deklet iz Otoka (Marja Wörth) na Koroškem zahteva, da se združimo vsi Slovenci v posebni samostojni državi ter z veseljem pozdravljajo izjavo naših poslancev v državnem zboru z dne 3. maja 1917.

11.) 209 Slovenk v okolici Celja se javno in soglasno pridružuje nevpogljivi zahtevi po samostojni in svobodni Jugoslovanski državi pod žezlom Habsburžanov.

12.) 567 občanov občine Osilnica je vpsalalo potom preč. g. župnika Omahna izjavo z dne 28. februarja 1918 za majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba.

13.) Po notarju g. Marinčeku iz Tržiča je vpsalalo 501 žen in deklet iz Tržiča svoje soglasje z majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba in v kateri se poklonijo svojemuo knezoškofu, ki se je postavil brez odlašanja in brez strahu na čelo naših prizadevanj in ki je pokazal, da nosi svoj mali, pa toliko bolj ljubljni narod v sredi svojega srca.

14.) 157 žen in deklet ter 39 mož in fantov kraja Brezje in Dolgoš se v polnem obsegu pridružuje deklaraciji Jugoslovanskega kluba, izreče jim popolno zaupanje ter jih prosi naj vztrajajo.

15.) Občina Drstela pri Ptuj se v izjavi z dne 25. januarja 1918 izreka za majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba ter zahteva samostojno jugoslovansko državo. Obenem izreka neomajno zaupanje našim poslancem, posebno pa še načelniku dr. Korošču.

16.) 268 žen in deklet občine Vurberg pri Ptuj se v izjavi z dne 21. januarja 1918 navdušeno izreka za majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba ter zahteva zjedinenje naših jugoslovanskih dežel.

17.) Deklaraciji Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917 se pridružuje s svetim navdušenjem »Katoliško izobraževalno društvo« v Slovenski Bistrici.

18.) Dekleta dekliske zveze pri Sv. Ani na Krembergu se v popolnem obsegu pridružujejo z največjim navdušenjem izjavam vseh zavednih žena in deklet za majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba, izrekajo načelniku tega kluba dru Korošču svoje popolno zaupanje in odobravajo plemenito delo naših poslancev, ki se kar mogoče trudijo za osvoboditev, mir in srečo slovenskega naroda. Sledi 22 podpisov.

19.) Iz slovenjebistriške župnije so poslale iz sledečih krajev izjave za deklaracijo žene in dekleta in sicer: Pilmoraj - Šnicberg 125 podpisov, Gornja Bistrica 105 podpisov, Nova vas 85 podpisov, Šentovec Dervina 91 podpisov, Klopce 55 podpisov, skupaj 461 podpisov.

20.) Kmečko bralno društvo pri Sv. Lovrencu nad Mariborom se je ob priliki obnega zbora dne 3. marca 1918 soglasno izreklo za majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba ter izreka jugoslovanskim zastopnikom svojo zahvalo in občudovanje.

21.) Odbor trške občine Podsreda se v dopisu z dne 3. marca 1918 v imenu vseh občanov slovesno pridružuje majniški deklaraciji Jugoslovanskega kluba za zjedinenje vseh treh enokrvnih bratov Slovencev, Hrvatov in Srbov in odobrava odkritosrčno politiko Jugoslovanskega kluba.

22.) Občinski odbor občine Ciglenice pri Mariboru se v seji dne 3. marca 1918 enoglasno pridružuje majniški deklaraciji Jugoslovanskega kluba.

23.) Za majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba je vpsalalo potom dopisa Kmetijskega bralnega društva v Gornji Radgoni z dne 21. februarja 1918 svoje soglasje: občinski zastop Šratovci Mela s podpisom občinskega predstojnika in štirih odborikov; žene in dekleta mesta Radgone in trga Gornja Radgona 213 podpisov; žene in dekleta občine Police 93 podpisov; žene in dekleta občine Črešnjenci 162 podpisov; žene in dekleta občine Ščavnica 85 podpisov; žene in dekleta občine Hrustje-Mosta 109 podpisov; žene in dekleta občine Zetinci 100 podpisov; žene in dekleta občine Dedonci 75 podpisov, skupaj 837 podpisov.

24.) Občinsko starešinstvo občine Šebrelle na Goriškem je v seji dne 3. marca 1918 sklenilo se pridružiti v svojem in v imenu vseh občanov majniški deklaraciji Jugoslovanskega kluba. Poslanecem, združenim v Jugoslovanskem klubu, se izreka popolno zaupanje in zahvalo za njih trud in delo. Odločno pa izreka ogorčenje slovenskim poslancem, ki ne hodijo vzajemno z Jugoslovanskim klubom.

25.) Po preč. g. župniku Franc Treiberju je vpsalalo 220 mož, fantov in deklet predmetne župnije Št. Rupert pri Velikovu na Koroškem izjavo z dne 4. marca 1918, v kateri izrekajo najpresrečnejšo zahvalo sv. Očetu in presvitemu

cesarju za nujno prizadevanje v dosegu miru. Naš slovenski narod je doprinesel v tej svetovni vojni ogromne žrtve. Enaka bremena, enake pravice! Naš se tedaj tudi našemu slovenskemu narodu dajo pravice, svoboda in samoodločevanje, zato zahtevamo združenje vseh Jugoslovancev in svobodni jugoslovanski državi pod slavnim habsburškim žezlom.

26.) 575 žen in deklet iz Št. Pavla pri Prebrodu izjavlja, da se pridružuje majniški deklaraciji Jugoslovanskega kluba, ker vidijo edino v tem rešitev slovenskega naroda.

27.) Slovenske petrovške občine se z navdušenjem pridružujejo majniški deklaraciji Jugoslovanskega kluba. Vremu Jugoslovanskemu klubu pa ključje: Naprej! Bog je z vami! Odpadnikom pa ključje: Preziram vas, ker niste vredni niti našega sovraštva. Vase delo je delo Judeža, zato bo pa tudi vaše plačilo, plačilo Judeža. Sledi 385 podpisov.

28.) 171 žen in 328 deklet župnije Sv. Jurij ob Taboru zahteva, da se prekoplej združijo vsi Jugoslovani v samostojno jugoslovansko državo v zmislu majniške deklaracije Jugoslovanskega kluba.

27.) Možje, fantje in dekleta fare Svibno - Sv. Križ pozdravljajo z navdušenjem majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba ter izrekajo vso vdanost in zvestobo prevzvišenemu knezoškofu Antonu Bonaventuri Jegliču, ki se trudi kot prvobornik za uresničenje samostojne Jugoslavije, da se iznebimo tujega jarma.

30.) Starešinstvo občine Sedlo se pridružuje v seji z dne 8. februarja 1918 z vsem navdušenjem majniški deklaraciji Jugoslovanskega kluba ter istemu izreka popolno zaupanje.

31.) Slovenski odboriki občine Okolica Celje kot zastopniki slovenskega prebivalstva te občine izjavljajo soglasno, da se pridružujejo majniški deklaraciji Jugoslovanskega kluba. Dalje izražajo poslanecem Jugoslovanskega kluba neomajno zaupanje. Sledi 22 podpisov.

Za deklaracijo Jugoslovanskega kluba podpisalo se je v krajevni občini Dekani 710 zavednih oseb. Radi razsežnosti občine nam je nemogoče vdočiti vse podpise. V imenu slovenskega prebivalstva cele krajeve občine Dekani izjavljamo podpisani, da je naša in vseh Slovanov iskrena želja in za naš narodni obstoj edina rešitev v tem, da nam v to vpoklicani činitelji ustvarijo združeno jugoslovansko državo pod pokroviteljstvom naše starodavne dinastije. — Za občanarje: Fran Kosmič, občinski tajnik.

Mi jugoslovanski begunci z Goriškega, nastanjeni v občini Polzela pri Celju, možje, fantje, žene in dekleta se oglašamo za jugoslovansko deklaracijo z dne 30. maja 1917, ter izražamo tem potom svoje popolno zaupanje in vdanost Jugoslovanskemu klubu. Obsojamo izdajalce in zatiralce našega narodnega prebujenja in ključemo čast in slavo prvobornikem za obstoj velike svobodne in združene Jugoslavije. Bog živi vse južne Slovence pod streho hiše ene! — Podpisanih 78 nesrečnih beguncev.

Slovensko ženstvo za deklaracijo.

Zenstvo turjaške občine na Dolenjskem pozdravlja s celim srcem našo jugoslovansko deklaracijo z željo, naj bi se ta vzvišena ideja tudi res kmalu uresničila.

Za jugoslovansko deklaracijo izrekajo se z vsmo štajersko Slovenke celjskega okraja. — Sledi 410 podpisov.

Politične vesti.

— Posvetovanja o ustavni reformi.

Z Dunaja poročajo: Vlado krogi resno pripravljajo načrt za reformo ustave, ki ga namerava vitez Seidler po Veliki noči predložiti strankam. V parlamentarnih krogih se je zadnje dni govorilo, da zlasti Nemčija pritiska, naj bi monarhija predvsem uredila jugoslovansko vprašanje in da je nemška vlada dala v tem oziru avstrijski vladitvi tudi gotove nasvete. Nemška oficijelna »Norddeutsche allgemeine Zeitung« te vesti dementira, čes, Nemčija se drži v tem oziru Bismarckovega načela in se ne vmešava v notranje zadeve avstro - ogrske monarhije. — K temu dementiju lahko pristavimo sledeče: Iz povsem zanesljivega vira nam je znano, da se Berolin prav živo interesira za razrešitev jugoslovanskega vprašanja. Nemški državniiki smatrajo jugoslovanski problem za glavni problem avstro - ogrske monarhije in dementi. »Norddeutsche allgemeine Zeitung« nič ne spremeni na dejstvu, da so berolinski krogi res nasvetovali avstrijskim državnikom čim najhitrejšo ureditev jugoslovanskega vprašanja. Berolinski nasveti v tem oziru niso zgolj načelni, temveč vsebujejo tudi gotove konkretne predloge, ki gredo preko tega, kar imajo

vitez Seidler »narodno avtonomijo v kronovinskih mejah«. Morda bomo smeli v najkrajšem času povedati o tem kaj več.

== Izstop Vsepoljakov iz Poljskega kluba. Krakov, 19. marca. Po dvadnevem posvetovanju so sklenili v Krakovu zbrani zaupniki vsepoljske (narodno demokratske) stranke, pozvati njihovi stranki pripadajoče državne poslance, da izstopijo iz Poljskega kluba. Vsepoljski poslanci so že naznanili predsedstvu Poljskega kluba svoj končni izstop z utemeljitvijo, da je njihovo nadajno pripadanje h klubu nezdržljivo z dolžnostjo narodne skupnosti in s programom Poljskega kluba, ki je bil soglasno sprejet v maju letu 1917.

== Pisemska tajnost in ljubljanska policija. Poslanec dr. Ravnihar in tovariši so 9. t. m. interpellirali notranjega in trgovskega ministra radi kršenja pisemske tajnosti po ljubljanski c. kr. policiji. Ljubljanski policijski organi nasilno odpirajo pisma, ki jih oddaja na pošto privatni uradnik V. M. Zalar, zlasti pisma, naslovljena na enoletnega prostovoljca Rasta Pustoslemška na Kraljevih Vinohradih in na poročnika Milana Pluta v Radgoni. Nezaslišano je, da še sedaj, ko je vojaška cenzura v Ljubljani odpravljena, poštne oblasti izročajo pisma policiji, da voja po njih in si izbere pisma g. Zalarja, katera odpira. Trgovskega ministra vprašamo, kako zagovarja dejstvo, da poštne oblasti izročajo policiji privatna pisma, od notranjega ministra zahtevamo, da naj ustavi kršenje pisemske tajnosti po ljubljanski policiji.

== Nezaslišano. Iz Domžal nam poročajo: Tukajšnji židovski slamičarji so organizirali pravcato gonjo proti tistim slovenskim delavkam, ki so podpisale izjavo za majniško deklaracijo. Zmerjajo jih in psujejo in iz vsakega njihovega dejanja je razvidno, kako radi bi se maščevali nad onimi ženami in dekletki, ki so se predzrile izpolniti svojo narodno dolžnost. Dne 13. t. m. pa se je zgodil slučaj, ki kaže vso predržno surovost nemških izžemalcev našega naroda. Nekaj deklet je bilo komandiranih na travnik stelo grabit. Naša dekleta so pridna in ponižna ter so brez ugovora ustregle ukazu. Pa kaj se zgodi? Na travnik pride žena tovarnarja Ladstätterja ter zaukaže pripeljati veliko travniško brano (tako težko, da jo vlačita navadno po dva konja) ter vpreže vajo — naša dekleta. Kakor nekaj sužnje, tako so vlačila naša dekleta nemško brano po travniku, Ladstätterja pa jih je popolnoma po vzoru nekdanjih grajščinskih valptov priganjala in zmerjala in norčevala se je iz njih, češ, slovenske ženske itak niso za drugo, kakor da jih bomo vpregali mesto živine... Kri mora vzkipeči človeku nad to nezaslišano surovostjo in nemško predrznostjo.

== Dunajski »Abend« ustavljen. Dunajska policija je za nedolžno čas ustavila večernik »Der Abend«, ki je zastopal v zunanji politiki pacifistično stališče.

== Tirolski »Deutschfreiheitliche« proti Avstriji. Iz Inomosta: Vodstvo stranke »Deutschfreiheitliche« na Tirolskem je sprejelo resolucijo, ki se glasi: »Mora se smatrati, da ni nobene upanje, da bi si nemštvo v Avstriji priborilo kedaj pozicijo, ki mu pritiče. Nemci torej nimajo vzroka, da bi se še nadalje zavzemali za državo, ki jih zanemarja in zapostavlja, morejo torej mirno gledati, kako krmljarji Avstrije trajno izpodkopljejo temelje te države in ogrožajo njen nadaljni obstoj. Tudi mi Nemci bomo mislili, kakor Nemci Avstrije, v bodoče ne brigajoč se za njeno usodo, samo še na svoj lastni blagor.«

== Razgovor z avstro-ogrskim vojnim ministrom. Budimpešta, 18. marca. Vojni minister von Steger-Steiner je imel razgovor z berlinskim sotrudnikom »Az Esta« ter je med drugim izjavil, da je zelo zadovoljen z uspehom svojih berlinskih pogajanj. Vojaški položaj je izjaven. Upa, da bo na vsej vzhodni fronti v kratkem zavladal mir. Glede prodiranja naših čet v Ukrajino je izjavil, da bo prišel kmalu čas, ko bo mogoče čete poklicati z vzhodne fronte in ojačiti s temi četami italijansko fronto. Na vprašanje, ali bo Avstro-Ogrska poslala na zapadno fronto čete, je odgovoril minister, da to ne leži v njegovi kompetenci, da pa nobeno uro ni mogoče vedeti, kaj prične prihodnja ura, ker se položaj nevestano izpreminja. Oni ljudje, ki nočejo verjeti v velike pošiljave žita iz Ukrajine, so v veliki zmoti. Prav gotovo je, da se nahajajo v Ukrajini veličinske zaloge, ker Ukrajina štiri leta ni ničesar izvažala. Na nadaljnje vpra-

šanje je izjavil minister, da v Berlinu popolnoma saupajo na uspeh na zapadnem bojišču. Nemci so vse temeljite pripravili. Glede splošnega mira je izjavil, da je to najtežje vprašanje. Ni dobro prorokovati, misli pa, da nismo več daleč od takega mira. Naš vojaški položaj se ne more poslabšati, to uvideva tudi ententa. Boji položaja ne bodo spremenili. Valed tega moramo priti do mira.

== Ogrska vojna reforma. Budimpešta, 18. marca. V odseku za razpravo o predlogi volilne reforme je grof Tisza govoril o zvestobi Slovkov in Rusinov. Obenem se je zavzel za šest, a ne za štiri ljudskošolske razrede, ki bi bili predpogoj volilne pravice, dočim je justični minister dr. Vasszonyi zagovarjal vladni predlogi navedeni nižji šolski cenzus. Naučni minister grof Apponyi je izjavil, da mora temeljiti varstvo narodne enote in bodočnosti ogrske narodne države na razširjenju pravice. Nato je bila 2. predloga v celoti soglasno sprejeta; prihodnja seja, kjer prične podrobna debata, bo določena sporazumno z vlado.

== Jugoslovanski dnevnik v Dalmaciji. Osješki »Jug« poroča, da skoraj prične v Splitu izhajati dnevnik, ki bo zastopal politiko narodne osamosvojitve. Kakor smo izvedeli, se bo ta dnevnik imenoval »Novo Vreme« in bo začel izhajati začetkom meseca maja. Glavni urednik mu bo znani hrvaški publicist Vinko Kisić, sedaj urednik zadrškega »Narodnega Listca«.

== Preradovičeva proslava tudi v Osijeku prepovedana. Po zagrebškem vzoru je tudi policija v Osijeku prepovedala vprizoritev Preradovičeve drame »Kraljeviš Marko« v tamkajšnjem narodnem gledališču. Slavnostni odbor je v znak protesta celo Preradovičovo proslavo odpovedal. V Zagrebu je bilo na predvečer Preradovičeve stoletnice narodno gledališče zaprto, ker je policija zabranila vprizoritev »Kraljeviša Marka«.

== 11.000 Čehov obkoljenih pri Bahmaču? »Prager Tagblatt« poroča, da so Nemci v Bahmaču obkolili 11.000 Čehov. Med njimi je, kakor znano, tudi urednik Bogdan Pavlu.

== Komitè za češko-slovansko neodvisnost v Italiji. Iz Lugana poročajo, da se je ustanovila sekcija komiteja za češko-slovansko neodvisnost. Dr. Melzi je zahteval, da se takoj napravi prostovoljna češka legija pod italijanskim armadnim vodstvom. Irredentisti Brentari je predlagal priznalo brzojavko Francu Hlavacku in Stepaniku, ki sta češka stremljenja v Italiji uspešno propagirala. Končno so pozvali vlado, da naj pospešijo sveto stvar češke neodvisnosti.

== Kavkaški protest proti miru s Turčijo. Stockholm, 18. marca. V Tiflisu pod Čeidzovim predsedstvom odprti kavkaški parlament je razposlal na vse strani brezlični brzojav, da Kavkazi ne priznavajo od Trockega in Lenina s Turčijo sklenjene mirovne pogodbe, ker prepušča kavkaško posest Turčiji.

== Orleandov važen pogovor z generalnim Diazem. Italijanski listi poročajo, da je ministrski predsednik Orlando odklonil Clemenceauovo vabilo, naj se vstavi na povratku iz Londona v Parizu, in se je pripeljal naravnost v Turin, kjer je imel dolg pogovor s šefom generalnega štaba Diazem.

== Razmere na Irskem. London, 16. marca. Novi voditelj irske narodne stranke Dillon je 16. t. m. v Luishkeju v svoji prvi izjavi odločno povdarjal, da je čas, da se irska konvencija oprime dela za ureditev irskega vprašanja. Sine, ki hočejo ustanoviti irsko republiko, nujno prosijo, naj se odpovedo svojim nevarnim sanjam in se zedinijo s svojimi pristaši za zahteve homerule, ki bi jih zdaj mogli izvesti.

Dopis iz Celja.

(Od našega dopisnika.)

V Celju, 19. marca. Protestni shod proti jugoslovanski deklaraciji priredil 7. aprila celjski nemškotarij v Nalldhausu. Značilno za duševno revščino celjskega posilinstva je, da ne najdejo v svojih vrstah človeka, ki bi se jim zdel spoben za hujkanje proti Slovincem, in si morajo izposoditi mariborskega dr. Mravljaga, katerega oče niti nemški ni znal, ki pa kot pristen Nemec na vseh shodih nastopa z grožnjo, da se bo spodnjestajski nemškotarij z oboroženo silo ustavljali ustanovitvi Jugoslavije. Mi celjskim posilinstvom nismo prav nič nevoščljivi, če si tuintam na naše stroške prirede kakšno zabavo in nas tudi Mravljagovo hujkanje dne 7. aprila ne bo spravilo iz ravnotežja. Nam je tudi popolnoma vseeno, če jih hujka proti nam kad. Javornik, Ambrožič, Mravljak, Cankar, Sorinšek, Skoberne, ki so svedoči sami pristi ni Nemci, katerih dedje so se že senci v teutoburških gozdovih. Tudi jim ne zamerimo, če si skušajo sedaj, ko jih cesar ni hotel sprejeti pred sebo, svoje jezice hladiti na svojih konventiklji. Nam je to le smazenje, da jehamo, in da je njih strah!

Manifestacija v Misljanski dolini. Isti dan, ko je Savinjska dolina na veličastnem taboru v Zelcu manifestirala na slovesen način za vjedinjenje S. H. S. so se zbrale množice naroda tudi iz Misljanske doline v Št. Ilju pri Misljani na sborovanju poslanca dr. Verstovška. Nad 1000 ljudi je navdušeno manifestiralo za isto zahtevo ter soglasno odobrilo politične zahte-

stopnikov v državnem sboru. V Slovenjgriškem okraju razna posnemurjenega Slovenjgričarja ni občine, v kateri bi ne bilo vse ljudstvo skoro brez izjeme za našo deklaracijsko politiko. (Poročilo o šilistekem shodu objavljamo na drugem mestu. On. ur.)

Deset vinarjev za podpis plačuje baje duhovščina pri Sv. Duhu na Ostrnem vrhu vsakomur, ki podpiše jugoslovansko deklaracijo. To vnebovpijočo oselarijo je porodila zadnja graška »Montagszeitung«, ki je sploh list boljega kalibra. Castiljivim nemškim bralcem čestitamo na taki hrani, ob kateri bi pri nas še svinje počkale.

Od južne železnice. Za postajenačelnika v Brežicah je imenovan g. Juri Jugič, doslej viši revident na Dunaju. Bil je že svoj čas postajni vodja istotam.

Celjski Rakuš ima razen trgovine z železom tudi špecerijsko trgovino (tega dosedaj še nismo vedeli), v kateri so sploh vse dobi. Njegov vodja trgovine Jost je kmetov v Loharski dolini ponudil: kavo, sladkor, riž, cvrtno, moko, petrole, sveče, tobak, podplate, obleko, platno, sploh vse, kar navadnih zemljani komaj za karte dobijo, a še istega je zelo malo. Ljubica, kaj še hočeš več! Ako dobiš morda Rakuš te stvari na karte, potem bi bilo zelo umestno, če bi slavni magistrat napravil malo preiskave, kakšne zaloge ima Rakuš. Kaj reče k temu Ambroschitsch?

Nagrade za popis setvenega stanja izvršena meseca junija 1917, so se v kornjerjskem okraju čez osem mesecev končno izplačale. Določena je bila na dan beraška plačila 10 K, kajti delo je bilo težavno. A kaj se zgodi? Skoraj vsem se je nekaj odtegnilo, nekaterim do 200 K, samo g. Maizenowitschu v Radmirju se je nagrada zvišala za 80 K. Zdi se razumemo, g. nadgeometer Fritz, kaj ne? Nemec zviša nagrado nemškotariju. Slovincem pa jo zniža. Tako torej ravna nemški uradniki s Slovenci! Zopet dokaz, kako potrebna je »Jugoslavija«.

Vodjo politične ekapozituro v Mozirju je zadnjič nekdo, ki je dobro znan, zagovarjal, češ, da on sočustvuje z našim prebivalstvom. Ta možiček naj pogleda, za kakšno malenkost kaznuje Mihel stranke z velikimi globami. In to naj bo sočustvovanje! Za pošt!

Ljubno. Na zadnjem uradnem dnevu politične ekapozituro dne 12. t. m. je prišlo na stotine mož, žensk in otrok prositi Mihelna za kruh in dovoljenje, da se zadnji volji oddajo vojaštvu šele potem, ko bodo kmetje polja posejali. Ako se bode zadnja živina poprej pobrala, potem postanejo polja neobdelana in neizogibna posledica bode lakota. Naš kmet je ponižen in ubogljiv, ali sedaj bode njegove potrebnosti vliči konec. Če vidi v naprej lakotno in s tem nogin svoje družine, potem ne bode nič čudnega, ako v svojem obupu zagradi vile. Kar se godi v ljubenski občini, to se bode zgodilo tudi v drugih. Zato naj Mihel pravočasno posvari Clavra, naj ne tira ubogega ljudstva v obup in nepremišljeno nastojanje. Bije zadnja ura. Vsaka do vremena.

Drobne novice. Vlomljeno je bilo te dni v trgovini Gorici - Leskovšek v Celju in odnešenega blaga za približno 2000 K. — Konzum imajo v Celju državni nastavljenici. Med postnim uradničtvom in službenstvom vlada vedno večje razburjenje, ker se niso mogli doseči pristopa v to organizacijo, dasi je služba pri pošti brezdomno težja in odgovornejša, nego pri marikakem drugem uradu. — Odlikovani so s častnim znakom 2. razreda Rdečega križa za vojni dekoracijo: župnik Friderik Kukovič in Dobrni, nadučitelj Ernst Stanec v Petrovčah, ravnatelj in župan Gustav Vodušek v Trbovljah, učitelj Emil Volc v Trbovljah-Vodrah, dadučitelj Fr. Farinik na Polzeli, ravnatelj Franc Jurkovič v Smarju pri Jelšah. — Požar je dne 14. t. m. ob 3. uri ponoči izbruhnil v gosposkem poslojnu Francu Lednika v Trbovljah pri Celju. Požarnikom se je posrečilo požar na navedeno poslojno omejiti. — Sina umoril je nosentnik Rupert Sotlar pri Sevnici. Sovražil ga je že del časa. Zadnje dni je bil sin Jože, ki je vojak, na dopustu. Prišlo je nekega dne zopet do prepira, v katerem je oče zgrabil puško in sina ustrelil v prsi. Sin je še imel toliko moči, da je zbežal k materi v kuhinjo. Oče ga je zgrabil nož, planil za njim in ga še trikrat težko ranil. Sin je v par minutah umrl. Živinskega očeta so zaprli. — Kot a nazi leč čevljev se te dni nonudil v nekem celjskem hotelu mož doleci neznanega imena. Ko mu je bilo izročenih v snazenje 7 parov čevljev, jih je nobsal v nahrbtnik in tekem četr ure je bil čez hribe in doline. Da bi bil še bolj točen, si je od natakacije še izposodil uro in tudi z njo izginil. Doleci se navihanca niso dobili. — Umrla je dne 12. t. m. v Celju gospa Jožefa Haselbühel rojena Blank, soproga vnokotnega davčnega upravitelja, stara 65 let. — Poročila se je dne 16. t. m. trzovec Franc König v Celju je s 1. marcem t. l. onučastniško zdravilišče na Dobrni pri Celju je s 1. marcem t. l. onučeno. — Za častnega kanonika je bil dne 15. t. m. v Mariboru inštaliran brežiški dekan d. g. Jože Mešiček. — Umrla je 14. t. m. v Brežicah po dolgi bolezni Maki Cerla, klopar južne železnice.

Vesti iz primorskih dežel.

Nadvojvoda Fran Salvator v Gorici. V nedeljo se je mudil v Gorici nadvojvoda Fran Salvator, vicepatron Rdečega križa. V sebi deželne družbe Rdečega križa se je sklenilo ustanoviti ljudske kuhinje v nekaterih krajih dežele, ki so na vojni najbolj prizadeti.

Tržanski namestnik v Brdih. Tržanski namestnik baron Fries - Skene je obiskal v soboto brski občini Steverjan in Kojste ter se živo zanimal za razmere v Brdih.

Osrednji odbor na Dunaju. V led odstopa bivšega predsednika gospoda glavnega odvetnika Ivana Okretiča je »Osrednji odbor« izvolil predsednikom državnega poslanca Josipa Fona, njegovim namestnikom min. podtajnika dr. Frana Vodopivca. Odborove seje so vsako sredo ob 6. uri zvečer v prostorih »Jugoslovanskega kluba«. Med dobrotnike štejejo tudi na vsem jugu široko znano tvrdko Ignac Fuchs. Dunaj VII. Neubaugasse 23 (majična tvrdka je v Pragi, Vavčské náměstí), ki je darovala po 1000 pol štirih vrst papirja in dvoje vrst ovitkov, trgovske knjige itd. Iskrena hvala. Ob tej priliki spominjamo slovensko javnost, da sloni delovanje »Osrednjega odbora« edino na radodarnih doneskih rodoljubov in zavodov. Delovanje naše je zelo obširno. Poleg nešteti posredovanj v posamičnih slučajih (begunske podpore, vojaške podpore, invalidne pokojnine in odškodnine, vojaški dopusti in odpusti vse panoge obnovitvene akcije) je veliko vprašanih načelne važnosti, ki jih je mogoče rešiti edino le z razpravami na merodajnih mestih in v parlamentu. — Ako pa hoče »Osrednji odbor« zagotoviti si delovanje za ves čas, ko bo to potrebno, mora imeti dovoljno gmojno podporo. Prosimo!

Dopusti vojakom iz dežele, ki so bile svoječasnno zasedene po sovražniku ali poškodovane po vojni. Kakor je znano, je vojno ministrstvo zaukazalo, da se mora podeliti večtedenski dopust vsem vojakom, ki so iz gori označeni krajev. Izvedeli smo, da marsikateri se zglasi na ne dobi dopusta. Pozivljamo vse takšne, da se zglasijo pri podpisnem odboru in da pri tem naznanijo, krdelo, kjer sedaj služijo. — Osrednji odbor za vrnitev beguncev in obnovitev Goriske, Dunaj I. Bankgasse 2.

G. S. Z. Brate župni in društveni funkcionarji vse gorjskih sokolskih društev naj naznanijo takoj svoje naslove tajniku Avg. Kozmannu, Gorica, Raštelj 27. Gre za ugotovitev društvene premoženja in škode. Na zdar!

Odvetnik dr. Dragotin Treo iz Gorice, sedaj v Ljubljani, je naznanil kranjski odvetniški zbornici, da se v treh mesecih preseli s svojo pisarno v Gorico.

Zupanstvo Podgora naznanja svojim občanem, da se ne more še vrniti domov, ker so razmere v občini še take, da tega ne dopuščajo, ni nikake aprovacije in odstranjenosti še niso nevarnosti. Zupanstvo bo uradovalo še nadalje pri Devici Mavici v Polju pri Ljubljani.

Umrla je v Trstu gospa Amalija vdova Kerže. V Lupočlavi so pokopali gospoda Rudolfa Arčona, postajnega mojstra, rod. Renčana. Star je bil 32 let.

Umrl je 11. t. m. v Štirbini pri Komnu 62 leti stari Martin Fakin, nosečnik št. 6. Družina se je ravno vrnila z Dolenjskega doma, kjer je bivala od evakuacije leta 1916. Par dni nato je gospodar preminul vsled pljučne bolezni. Bil je vzgleden gospodar; pošteniak in daleč na okrog splošno priljubljen mož. Zapušča ženo in osem otrok.

Smrt med begunci. V Mariboru je umrla gospa Katarina Rebul, mati tržiskega župana in zdravnika dr. Arturja Rebul.

Slovenska Čitalnica v Trstu otvori bralno sobo in knjižnico s 1. aprilom tega leta.

Pogajanja s »Cantiere navale«. Pogajanje med vlado in »Cantiere navale« Trieste so se razbila, kakor poročajo z Dunaja. Akcije so padle radi tega za okoli 160 K. V finančnih krogih se sodi, da se bodo pri dovoljenju posojila dale dalekosežne ugodnosti za vpostavitve ladidelnice.

General Grba v V. Onatiji je umrl 18. t. m. znani hrvaški general Grba, Bolan na pljučih in srcu si je iskal zdravja ob morju, kjer ga je zalotila smrt. Truplo prepeljejo v Zagreb.

Narodnemu ženstvu!

V nedeljo ob 11. dopoldne se vrši v veliki dvorani ljubljanskega hotela »Union« slovesna izročitev ženskih podpisov za deklaracijo. Podpise bo prevzel načelnik Jugoslovanskega kluba poslanec dr. Anton Korošec. Tadan naj bo praznik slovenskega ženstva. Narodne žene in dekleta, pridite ter izpričajte tudi s svojo navzočnostjo, kako globoko korenini v Vaših dušah ideja vjedinjenja in narodne svobode. Sosebno Ve, požrtvovalne nabiralke podpisov, organizatorice ženskega plebiscita, se udeležite slavnosti, ki bo kronala Vaše neutrudno delo! Vsaka izmed Vas zasluži častno mesto v dvorani, v kateri bodo izročale Vaše zastopnice zgodovinske pole voditelje naroda.

Vabila na to priprosto, pa tem pomembnejšo slavnost se ne razpošiljajo. Kdor pride, je dobrodošel. Dvakrat dobrodošle pa Ve, zbralke podpisov.

Z nedeljsko slavnostjo stopa slovenska žena javno in slovesno v vrste bojevnikov za našo osvoboditev. Pozdravljene žene in dekleta, ki se udeležite te manifestacije slovenskega narodnega ženstva.

Dnevne vesti.

— Odlikovanje. Poročnik Slavko Črnigol je dobil najvišje pohvalno priznanje s meči na laški fronti.

— Promocija. Juc. Avguštin Reisman, odvet. koncipient v Slovenski Bistrici je bil dne 16. marca v slavnostni dvo-

ranil c. kr. češke Karlo-Ferdinandove univerze v Pragi »promoviran za doktorja prava. Čestitamo!

— Boj za kruh kranjskega učiteljstva se nadaljuje. Brzojavkam kranjskih učiteljskih društev na jugoslovanski klub in vlado se je pridružil tudi učiteljsko društvo litjskega okraja s sledečim telegramom: Učiteljstvo stoji na robu materialnega propada. Obupani se zatekamo tem potom po pomoč. Naše oblasti nimajo srca za nas. Prisilite jih, naj nam nemudoma dajo, kar nam gre po zakonu in pravici. Državi dajemo, kar od nas zahteva, vzgloji smo ji bojevnike, dali svoje tovariše, brate, sinove. Za plačilo pa poginjamo. Protestujemo proti takemu uničevanju kulturnih delavcev. Ape-liramo v imenu človečnosti na hitro pomoč in v imenu zahtevamo neizprosno stroge remedure nas stan moreh razmer! — Za učiteljsko društvo litjskega okraja: Ivan Bezeljak, predsednik.

— Ali morajo tudi invalidi k prebranju? Invalidi z dežele nam piše: Glasom sedaj izdanega razglašamo morajo v letih 1894.—1899. rojeni na pabor. Besedilo tega razglašala pa je nejasno, da ni mogoče razvideti, ali so tudi v teh letih rojeni invalidi obvezani priti k prebranju. — Ker je to vprašanje važno tudi za širše kroge, odgovarjamo nam javno v listu: Tudi invalidi so podvrženi pregledovanju. Izvzeti so le invalidi, ki so v invalidnicah ali pa če so prejeli pavšal namesto bivanja v invalidnici. Izvzeti so tudi oni, ki vlečejo časno invalidno pristojbino in morajo po preteku dobe odrediti k volakom, odnosno k zopetni superarbitraciji. Merodajen je 30. november 1917.

— Pritožba proti poštnemu uradu v Ribembergu. Pet naših naročnikov v Ribembergu na Gorškem se pritožuje, da ne dobivajo redno lista in dolže poštni urad tamkaj, da neredno dostavlja list. Tako na primer od 13. do 18. marca zopet še niso dobili lista, dasi vlak redno prihajalo. Iz naše uprave se pošila list seveda redno vsaki dan. Ako je krivda na strani poštnega urada v Ribembergu, zahtevamo, da se takoj uredi redno dostavljanje našega lista, kakor tudi moramo ponovno zahtevati, da se v železniškem prometu istotako hitro odpravljajo naši listi kakor nemški.

— Za naše oslepele vojake. Iz Gradca nam pišejo: Dolga vojska pobrala nam je mnogo dragih, zahtevala je hudih žrtev. Toda najhujše zahtevala je od onih, ki so izgubili svoje najdražje, svoj vid. Zvest, da so nekoč gledali v naravo, v njene pekre lepote, videli njeno prenojenje, videli svoje, videli življenje svoje okolice, otežuje jim še to bol. Razni zavodi za slepce trudijo se olajšati jim to bol s poukom, vsakovrstnimi napravami, nadomestiti njihov najdražji, izgubljeni čut z drugim čut. Tudi v Gradcu je zavod (Odilien-Blindeninstitut), ki ima v svojem okrilju 30 naših slepcev. Za te naše fante nabral je nadporočnik Rudolf Est na mali Silvestrovi zabavi v Radečah pri Zid. mostu svoto 233 K 76 vin, h kateri svoti sta z znatnim zneskom po 50 K pripomogla gg. Anton Polanc in Franc Kukec iz Radeč, ter naknadno zbirko v slov. graški družbi 206 K 24 v, h kateri so znatno pripomogli: ga. Ing. Smerdu, Inomost, 100 K, zbirka g. Rud. Juvana iz Ljubljane 40 K (darovali slov. vojaki), ga. nadučit. Benedikova, ga. Reni Dolencova, gg. Ang. Dolencova, gg. stot. Vavpotič, nadživnozdravnik Pirnat Fr., nadpor. Ska-za Jos. po 10 K. Po inicijativi darovalcev priredila sta se na pustno nedeljo dne 10. februarja t. l. mala izdeleža z oslepelimi vojaki, katerih so se udeležili slov. dame in gosposde graške družbe. Utis, ki ga je napravila ta mala zabava, za katero se je potrudil tudi pevski kvartet, je neizbrisljiv. Solze veselja so zalesketale v očeh onih, ki so videli naše oslepele vojake v prav domači zabavi, v prav humorističnem razpoloženju, prepevajoče naše domače pesmi. Ob povratku v zavod zahvalila se je v imenu siromakov sestra Klara, pravo slovensko srce, ki z materinsko ljubeznijo skrbi za svoje varovance, ki jim nadomestuje vse svoje v domovini in jim lajša njih bridko bol. Mati naših revčkov, ki jo tudi tako nazivljajo, v pravem pomenu besede. V imenu domovine zahvali se je za njeno požrtvovalno delovanje nadpor. Est a pro-šlo, da tudi v naprej vrši svoje blagodejno delo z isto požrtvovalnostjo in ljubeznijo do naših trinov. Na tem mestu zasluži tudi g. ravnatelj zavoda, ki je sprejel naše revčke v svoje okrilje in jim gre ob vsaki priliki na roko, naše polne pohvale. Iskrena hvala v imenu oslepelih vojakov vsem rodoljubnim darovalcem s prošnjo, da jih ne zabijo nikdar in da pomagalo z malimi darovi lajšati njihovo bridko izgnano. Vsak dar hvala-žno sprejme sestra Klara, Odilien-Blindeninstitut, Gradec.

— Na vprašanje, komu se naj pravzaprav posiljajo prispevki, namenjeni slovenskim slepim vojakom v graškem »Odilienheimu«, odgovarjamo: Kdor hoče, da pride njegov denar edino le v roke našim slovenskim fantom, ta ga naj pošlje naravnost sestr. Klari Verhunc (Gradec, Odilien - Blindeninstitut), ki poslana zne-ske pravilno razdeli med naše slepce. V-esti, da sestra Klara nerada prevzema darove, po naših informacijah niso resnične. Denar, poslan na zavod sam gre vsem slepcem v prid, denar, poslan raznim skla-

dom v domovini, se prištevajo glavni, iz katere bodo pozneje skrbeli dežele za slepe invalide. Najboljša pot je torej direktna pot in preprčani smo, da sestra Klara ne bo prav nič godrnjala, če jo vsak dan dvakrat obišče pismonoša z darovi za njene varovance.

— Umrla je v ponedeljek zjutraj ob 4. po kratki mučni bolezni ga. Uršula Gerdina rojena Tomé, soproga vlakovodja južne železnice ter hišna posestnica. Pogreb se je vršil včeraj, N. v m. p.

— Prepeljali so včeraj s Tirolskega, kjer je lani umrl, sinčka revidenta Pohorja, Davorina, da počiva v domači zemlji. Pogreb se je vršil včeraj.

— Ogenj v dimniku. Včeraj popoldne so se vnele saje v dimniku hiše št. 13 Pred Prulami. Na lice mesta došli oddelek gasilnega društva je ogenj pogasil brez nadaljnjih posledic. — Sploh je v zadnjem času opaziti vedno pogostejše tovrstne ognje. Kaj je temu vzrok? Mislimo, da se ga prav lahko najde.

— Iz St. Lovrenca na Dolenjskem nam pišejo: Dne 17. marca 1918 sem nabil na zidu pokopališkega zidu poleg župnišča zjutraj naslednji poziv, ki je bil z roko napisan v obliki lepaka z vsebino: Žene in dekleta pridružite se deklaracijski izjavi z dne 30. majnika 1917 Jugoslovanskega kluba! Kdor je proti, je proti svojemu lastnemu narodu ter njega usodo izdaja za Judežvo, plačilo nadaljnemu uničevanju. Zato je Vaša dolžnost, da v tem resnem času, ko je naš narod prestal največje trpljenje in muke kar jih pozna zgodovina, pridružite se s svojimi podpis našim boriteljem. »Prost mora biti, prost naš rod — na svoji zemlji svoj gospod«. Po prvi maši je bilo splošno zanimanje za podpisovanje, ko so se ljudje razšli, je menda župnik ukazal, poziv odstraniti. Navzlic temu se je nabralo 162 podpisov za izjavo, ki smo jo poslali Jugoslovanskemu klubu. — Rudolf Gorišek.

Umrla je v Kamniku gospe Marija Benkovič, mati državnega poslanca dr. Ivana Benkoviča. Naše sožalje! Velik požar. Poročajo nam: V soboto 16. t. m. opoldan je izbruhnil v Zapotoku nad Igom strašen požar. ki je uničil 18 hišnih stebrov z vsemi gospodarskimi poslopji. Pogorela so vsa živila, semena in gospodarska orodja. Vsled jakega vetra se je širil požar tako hitro, da je ostalo v ognju mnogo denarja in ni nekatere ostalo drugega kot to, kar so imeli na sebi. Zanetila sta dva štiriletna otroka. Že sploh revna vas se nahaja zdaj v nepopisni revščini. Ako bi kdo zamogel podariti bednim pogorelcem stare obleke ali perila, naj si bo še tako slabo, se bo sprejelo z iskreno hvaležnostjo. Prosi se poslati na naslov: Šolsko vodstvo v Zapotoku nad Igom.

Iz Postojne nam poročajo: Zaročil se je dne 15. t. m. gospod Janko Plautner, poštni uradnik iz St. Jurja ob južni železnici, sedaj na bojnem polju z gđ. Hanico Paternostovo iz Postojne. Mladima zaročencema vse najbolje! Tatvine. Mariji Svobodičevi v Goševskih je neznan tat odnesel denarnico s 1200 K. Šest velikih kosičkov so odnesli tatovi Mariji Gostinčičevi v Gor. Vre. Zgodilo se je tam tudi še druge tatvine. V Zaberku so odnesli posestnici Mihevcvi bika in ga zaklali v bližnjem gozdu. V Kokrici je pobasal tat pri Ivanu Strašu nekaj mesa, žolodcev, masti in moke v vrednosti 700 K.

Društvo »Dijaki dom v Mariboru« vabi na občni zbor, ki se vrši v ponedeljek, dne 5. aprila 1918 ob 6. uri zvečer v Narodnem domu v Mariboru s sledečim sporedom: poročilo odborov, poročilo računskih pregledovalcev, volitev novega odbora, slučajnosti. — Odbor.

Mesna karta v Celovcu. Dne 2. aprila uvedlo v Celovcu in Beljaku z okoljskimi vsemi vredno mesno karto za

govoje, telečje in avinsko meso; količina na dan znaša 15 dek.

Živina na Koroškem. Lani je bilo na Koroškem živine 238.000 komadov. Letos je živine le še 190.000. Kvaliteta je znatno padla.

Iz Klosterneuburga pri Dunaju nam pišejo: Dne 15. t. m. je umrl v Klosterneuburgu v najboljši moški dobi po večmesečni bolezni gospod Janko Macák, višji finančni svetnik v finančnem ministristvu. Pokojnika, kateri je zapustil vdovo in dve nedorasli hčerki, se pač spominjajo vsi še živeči tovariši iz časov gimnazijskih in vsenčilišnih študij. Svojeje primusa so z njegovega odkritja in veselja značaja čislali vsi sodilski brez izjeme. Odkrit in vesel je ostal tudi pozneje, ko ga je poklic zanesel preko Trsta in Krasa na Dunaj. Sin češkega očeta in slovenske matere se je odlikoval z vsemi vrlinami narodov svojeje pokolenja. Dober pevec, navdušen za glasbo in vključ svoj skromnosti — družbenik par ekselence si je pridobil novod priteljev, kjer je bil. V slovenskem strištem uradništvu dunajskih central je provzročila smrt tega v vsakem oziru vzornega moža občutno vrzel. Janko spaval mirno!

Nad tri milijone je vvelala uprizaritev največjega dosedanjega filma »Julij Caesar«, katerega se danes in jutri predstavlja »Kino Central« v deželnem gledališču. Vzorci film presega vse, kar se je doslej v filmu videlo silaja in velikih množic ter je v resnici gigantno filmsko delo. Igra sedeljučij je na umetniški višini. Predstave se danes in jutri ob 4.30, 4.45, 7. in 9. zvečer.

Prodajalstvo. V inserat pod tem naslovom se je vrnila napaka. Z iznajdbo se za zaslužiti veliko premoženje po številni poti in ne, kakor je napačno tiskano po številni poti.

Aprovizacija.

— Sveže meso na rumene izkaznice C št. 1401 do konca. Stranke z rumenimi izkaznicami C št. 1401 do konca prejmejo sveže meso v četrtek dne 21. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določeno je tale red: od pol 2. do 2. št. 1401 do 1600, od 2. do pol 3. št. 1601 do 1800, od pol 3. do 3. št. 1801 do 2000, od 3. do pol 4. št. 2001 do 2200, od pol 4. do 4. št. 2201 do 2400, od 4. do pol 5. 2401 do 2600, od pol 5. do 5. št. 2601 do 2800, od 5. do pol 6. št. 2801 do konca. Ena oseba dobi 1/4 kg, 2 osebi pol kg, 3 in 4 osebe 3/4 kg, 5 in 6 oseb 1 kg, 7 in 8 oseb 1 1/4 kg, več oseb 1 1/2 kg. Kilogram stane 2 kroni.

— Nakazovanje moke trgovcem. Trgovcem se bodo nakazovala moka v petek dne 22. marca ob 9. uri popoldne v mestni posvetovalnici.

— Testenine, katere je nakazoval mestni magistrat za rodbine z veliko otroci — so pošle. Stranke se opozarjajo, da ne hodijo po nepotrebnem na magistrat, ker se nakazila za testenine več ne izdajajo.

— Nakazilo za premog za stranke z zelenimi izkaznicami črke B se izdajajo le ob dnevih, ki so bili objavljeni v sobotnih listih in sicer vsakokrat od 10. do pol 1. ure popoldne. Stranke naj se drže strogo določenega reda.

— Razdelitev mesa v občini Moste se vrši v četrtek dne 21. marca po sledečem redu: Od 7. do 8. ure tisti, ki ga

še niso prejeli. Od 8. ure dalje pa, kar ostane po številkah. Železničarji dobe pri Krušču v Vodmatu, drugi občani pa v občinski mesnici pri Rodetu.

Gospodarstvo.

— Ljubljanska kreditna banka. Pod predsedstvom predsednika gosp. dr. Ivana Tavčarja se je vršila dne 18. marca bilančna seja upravnega sveta Ljubljanske kreditne banke, v kateri je bila po ravnatelstvu predložena bilanca za poslovno leto 1917. odobrena. Sklenilo se je predlagati običnemu zboru, ki se bo vršil dne 15. aprila 1918, da se iz doseženega čistega dobička v znesku 1.285.511 K 40 vin. določi 700.000 K za plačilo 7 odstotne dividende. Po odbitku statutarno določene tatičije upravnega sveta in statutarne tatičije rednega rezervnega fonda per 61.770 kron 15 vin, naj se od ostanka dodeli 60.000 K penzijskemu fondu uradništva in 300.000 K rezervnim fondom banke, kateri bodo potem znašali nad 2.000.000 K, torej več kot 2 odstot. delniške glavnice. V isti seji se je sklenilo, predlagati običnemu zboru zvišanje delniške glavnice od 10.000.000 na 20.000.000 kron. Dosedanji podravnatel banke gosp. Hanuš Krofka je bil imenovan ravnateljem.

Listnica uredništva.

Gosp. profesor dr. Čermelj naj nam javi svoj naslov. Pošiljatev na njegovo dosedanjo addresso je prišla nazaj s pripombo »neznane«.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Brez posebnega obvestila.

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša iskrenoljubljena soproga, oziroma predobro mati, gospa

Lujiza Supančič, roj. Graceli

danes ob četrt na eno uro popoldne, previdena s tolažili sv. vere, mirno in bogu dano preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v četrtek, dne 21. t. m., ob štirih popoldne iz hiše žalosti Bleiweisova cesta 18 na pokopališče k sv. Krištofu, kjer se bo položila blaga pokojnica v rodbinsko grobnico k večnemu počitku. 1283

V Ljubljani, dne 19. marca 1918.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Žalujejoči ostali.

Danes smo položili v hladni grob svojega nepozabnega brata **Jožeta** svojo čez noč nam odpoklicano zlato mamico

Marijo Benkovič roj. Ogrinc.

V neizmerni tugi se zahvaljujemo vsem prijateljem, znancem in sorodnikom, ki so jo spremljali na zadnji poti, ter nam izrekli svoje sočutje, posebno č. duhovščini, oo. frančiškanom, uradnistvu, meščanstvu in vsem drugim.

Priporočamo preblago pokojnico v molitev in blag spomin!

V KAMNIKU, dne 17. sušca 1918.

Vekoslav, Valentin, Franjo, Ivan, Karol, Milica om. Senica, otroci z vnuki. Alojzij Ogrinc, brat.

Po trti v neizmerni bolesti javljamo, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je previden s tolažili sv. vere 19. marca ob pol 1. uri popoldne zapustil dolino solz in zmot naš predbri, skrbni oče, gospod

Franc Hartman
klobučar in posestnik.

K večnemu počitku ga bomo spremlili v četrtek 21. marca ob 2. uri iz hiše žalosti Kladezna ul. 7.

Svetila mu večna luč.

LJUBLJANA, dne 20. marca 1918.

Žalu oči otroci.

Zahvala.

Za mnogobrojne izraze iskrenega sočutja, ki so nam došli ob smrti naše ljubljene soproge in dobre mamice, gospe

Uršule Gerdina roj. Tomé

soproga vlakovodje južne železnice in hišna posestnica

izrekamo tem potom našo najiskrenejšo zahvalo.

LJUBLJANA, 20. marca 1918.

Žalujejoči ostali.

Proda se dobro ohranjeno : **žensko kolo** :
Naslov nove uprave „Slov. Naroda“

Proda se dobro ohranjeno : **kolo** :
Naslov nove uprave „Slov. Naroda“

Kupim hišo v Rožni dolini.
Ponudbe na upravnistvo „Slovenskega Naroda“ pod „hišica/1264“ 1 64

Predajalka večja specerijske in manufakturne stroke isče službo najraje kje na deželi. Vstopi lahko takoj, ali po dogovoru. Naslov pove upravo „Slov. Naroda“.

: Dobro Idoča gostilna :
se vzame v najem ali na račun pod ugodnimi pogoji. Cenjene ponudbe naj se blagovolijo poslati na upravo „Slov. Naroda“ pod srečna bodočnost 1274.

Mestna plinarna v Ljubljani sprejme več

delavcev
Oglasiti se je v plinarni na Resljevi cesti

Povečane slike lo naravne velikosti, kakor tudi oljate portrete na platno izvršuje umetniško po vsaki fotografiji 185

Davorin Rovšek prvi fotografski in povečevalni zavod v Ljubljani, Kolodvorska ul. 34 a

Proda se dobro ohranjeno : **žensko kolo** :
Naslov nove uprave „Slov. Naroda“

Perica vajena boljše likanja, se sprejme takoj v graščini „Križi“ pri Kamniku.

Išče se prodajalka :
katera je že v papirni trgovini ali knjižarni službovala. Nastop službe po odgovoru Cenj ponudbe naj se pošlje na upravo „Slov. Naroda“ pod „112 194 / 1048“ — 1 48

Konjski hlapec se sprejme pri tvrdki Fr. Stupica v Ljubljani.

Elegantna siva pomladanska obleka (cena 200 K) se proda ali zamenja za živila. Tudi lepo vezana, bela, svilena blazina se proda. Naslov pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“ 1265

Izurjeno vlagalko :
sprejme tiskarna A. SLATNAR v Kamniku.

Zaradi prenaprave prodam : **motor** :
System Renauer 10—12 konjskih sil. Zago (Gattersäe), stružni stroj (Hobbeimmaschine) 50 cm, in 1 par umetnih kamnov vse kakor novo in pod ianstvom Franc Mahen, strojnik v Trzinu p. Celje.

ZA 5 ČASAKA
može svaki od jednog komada Lurion krem-voska za cipele četvrti kilu najboljeg krema za cipele skuhati. Ciena je 2 krane. Dobiva se svagdje!

Montanwachs-Werke A.-G.
Wien, IX. Nussdorferstrasse 20.

Karel Mlekuž
a. kr. črnov. stotnik, računski revident a. kr. namestništva v Trstu

po dolgem trpljenju, previden z zakramenti sv. vere v sredo, 13. marca 1918, ob 4. uri zjutraj umrl na Dunaju v 45. letu svoje starosti, vsled na bojnem polju nakopane bolezni.

DUNAJ, 14. marca 1918. 1286

Matej Permè
Železniški mojster južne železnice v pok.

danes zjutraj ob tričetrt na tretjo uro po dolgi, zelo mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče v 59. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspa.

Pogreb nepozabnega se vrši v četrtek, dne 21. t. m., ob polšestih popoldne iz hiše žalosti Rožna dolina 87 na viško pokopališče.

Maše zadošnice se bodo brale v cerkvi sv. Antona na Viču.

V Rožni dolini pri Ljubljani, 20. sušca 1918.

Friderik Permè, revident južne železnice, tč. nadporočnik v rez., Maksimilija Jesenke, roj. Permè, Marija, Rozamila, Viktorija, otroci. — Josipina Permè, roj. pl. Rahnholen, snaha. Dr. Rok Jesenko, odvetniški kandidat, tč. v ruskem vjetn., zet. — Marjan, Milan, Bojana, vnuki.

Uprava bez. hero. železaren u Varešu pošta Vareš-Werk (Bosna) kupi približno 12 kom.

belih sanskih koz
dubrih mlekaric z kozlički. Prijazne ponudbe z navedbo cene, se prosi nemudoma na gornji naslov. 1280

GUMBI
(iz koščakov) en gros za uniforme in civil
zaponke, kavliji, poglice (aflije) gumbi na zapono (D. ucknöpfe) patentni gumbi VI-1181
Rudolf Bodenmüller, Ljubljana, Stari trg šte. 8

Zamaške
stare, nezlomljene za steklenice K 25 za kg čiste teže. Šampanjske zamaške, nezlomljene (nikakoli umetni zamaški) 90 vinarjev za komad, prevzamem vsako množino po povzelju. Nove zamaške proti vzorcem po najvišjih cenah.
Ida Kellner, Praga I., Goldgasse 6.

Knjigovodja 1400 doln
za večerke ure
Pismene po-
nude pod „Knjigovodja“ 1246“ na
upravnštvo „Slov. Naroda“ 1246

2 ekonoma

zanjsljiva, poštena in z večletno prakso
na letuša k veleposredstvu z vse
okolišne za tako štiti nastop.
Zapr se omo kole z dv. (no pre-
stavo, boljše vrste in pralni stroj).
Maslov pod 414/1277“ na upravnštvo
„Slovenskega Naroda“. 1177

- SOBA -

Lepo mobilna soba, skupno z dobro
domno hrano v bližini vojašnice v Šiški
se izda za enoletnega prebivalca iz
odlične obitelji. Plača se dobro —
Samo ponudbe iz boljših krogov
izvolijo naj se poslati v Abbazia
„Strandhotel“ soba št. 34.

Kdor si želi nabaviti po
zmerani ceni in dober

kavni nadomestek,

lug, dišave, čaj,

ter ostalo špecerijsko in ko-
lonijalno blago, naj zahteva
cenik od najsolidnejše ter
slovenske trdke 1140

F. ŠTENIK,
ADRIA - IZDELKI, ZAGREB.

LASNE KITE

najboljše kakovosti po 10,
14, 18, 20 in 24 kron; lasne
podloge in mrežice, lasne
masli, puder itd.

Kupujem zmedene
ženske lase.

Štefan Strmoli

Liubljana, Pod Trančo št. 1.
Pozor! Zaradi vpoklicanja v
vojaško službovanje je lokal
odprt samo zaprodaja blaga in
sicer vsaki dan samo od 9 do 11/2
in v nedeljo od 9 do 11 ure do-
poldan.

Adrija

fotomanufaktura drogerija

Liubljana,

Selenburgova ulica št. 5.

priporoča veliko zalogo
desinfekcijskih preparatov kakor:
Lysol, Lysoform, Kreolin, For-
malin, Formalinove pastilje,
karbolovo kislino, karbolovo apno
itd. itd.

Velika zaloga fotografskih
potrebščin in aparatov.

Južnoštajersko hmeljarsko
društvo ŽALEC,

dne 19./3. 1918.

Vabilo

k

XXXVIII. glavni skupščini.

ki se bo vršila v nedeljo dne 24./3.
1918. ob 3. uri popoldne v občini
ski pisarni v Žalcu po

sledečem redu:

1. Letno poročilo.

2. Poročilo pregledovalcev letnega
računa.

3. Razgovor o položaju hmeljar-
stva v občini.

4. Slučajnosti. 1287

Za društveno vodstvo:

predsednik: tajnik in blagajnik:

Fr. Reblak l. r. A. Petriček l. r.

Kdor namerava prodati za kaj ! KOSTANJEVEGA LESA !

naj ga ponudi takoj trditi

J. Pogačnik, Ljubljana, Marije Terezije cesta 13.

C. kr. priv.

Gizela-društvo (Gizela-Verein) zavod za zavarovanje
na življenje in dobo, pod protektoratom Nj. c. in kr. visokosti
presv. gospe nadvojvodinje Gizela na Dunaju podružnica za

Štajersko, Koroško in Kranjsko, Gradec, Murplatz šte. 9.

Dajemo Vam na znanje, da smo oddali zastopstvo svojega zavoda za Kranjsko
s sedežem v Ljubljani, gospodu **Dr. Auerhammerju**, Ljubljana, Stralska ul. 22.
er se dobe tiskovine o naših zavarovalnih oddelkih in kje se d. jejo, tudi
poja nila g. ede nov h zavarovalnih pogodb. — Od obstoja našega zavoda
do leta 1916, se je izplačalo zavarovalcem 113.089.000 v gotovini, Premij-
ske rezerve in prenosi so znašali koncem 1916 K 100.937.000, g. tovin
zavarovalj 270.919.000. Cist. dobiček za leto 1916 e bil K 1.071.000, divi-
denda zavarovalcem 7% letne premije — Gizela-društvo je največji vza-
jemni zavarovalni zavod v monarhiji.

Na občnem zboru delničarjev

našega zavoda določena dividenda za leto 1917 v zna-ku

K 24.- za delnico

se izplačuje proti izročitvi dividendnega kupona št. 19 od dne 15. t.
m. pri naši glavni blagajni, kakor tudi pri blagajnah naših podružic,
na Dunaju, v Brnu, Opavi, Krakovu, Ljubljani, Ml. Bolesla i. Domaz-
licah, Hodoninu, v Hradci Kralove, Og. Gradisti, na Kladnu, Kutni
Hori, Louneh, N. hodu, Přerovu, Příbrami, Rakovníku, Roudnici, Te-
sinu, Vyškovu, in ekspozit. rah v Prazi, v Prazi VII, v Prazi VIII, na
Kral. Vyhraždih, v Žižkovu in Dunaju, IV. VII, XX. 1269

V Prazi, dne 14. marca 1918

Češka industrijalna banka.

Št. 2260 1225

EDIKT.

Oddaja ribarstva v zakup.

Ribarstva v Izici, pričenši pri Igu, segajoč do Ljubljane,
potem v Iški in v Zali, pričenjajoč pri izviru Zale, segajoč do
njenege izliva v Iško, v tej pa do Tomišlja, oziroma kakor daleč
je struga Iške pokrita z vodo, lasten ribarski revir turjaške graščine

se odda dne 27. marca t. l. ob 10. uri dop.

v uradni pisarni mestnega gospodarskega urada potom javne
draž. e za dobo desetih let v zakup.

Zakupni pogoji se lahko vpogledajo istotam ob navadnih
uradnih urah.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 12. marca 1918.

Zaupno blago!

V pari prano in brezkalno

posteljno perje in puh

priprava trgovina s posteljnimi perjem in puhom

C. J. HAMANN

Liubljana, Mestni trg šte. 8

Ustanovljena 1866. Ustanovljena 1866

POZOR! Nerešna konkurenca prinaša na trg za nisko ceno napol
ali nič očisteno blago. Tega ne bomo se držimo, ostanli men
in nenašga, ki zvišuje težo ter bistveno pripomore, da se razvije
ličinke in molji.

Brez nakaznice:

Svilene obleke

Svilene bluže

Svilene obleke v obliki

plašča

Svilena krila

Etamin obleke

Etamin bluže

Z nakaznico:

Obleke za gospode

Površnike za gospode

Obleke za dečke in

otroke

Površnike za dečke

in otroke

Obleke za deklice

Plažni za deklice

Otročje obleke

Prosil ogled zaloge, ne da ste primerani kupiti,
dobite v trgovini 1270

O. Bernatovič

Pivo!!!

Gostilničarji, katerim pomankuje
pive, naj se blagovolijo vprašati
na upravnštvo „Slovenskega Na-
roda“ pod „PIVO 1249“,
ker ga lahko zadosti in točno dobijo in poleg tega še
jako dobro.

POZOR!

Priložite pismenim
naročilom za čevlje
izkaznico o potrebi
(Bedarfschein), da jih takoj zamorem odposlati.

Trgovina za čevlje

Henrik Kenda, Liubljana

Mestni trg 17.

KOSE!

Kdor hoče imeti

KOSO

s katero se ni treba mučiti ter se lahko z enkratnim klepanjem z lah-
koto kosi vsake vrste travo cell dan, naj se obrne na trdke

J. KRAŠOVIČ v ŽALCU

katera ma ed no zastopstvo svetovno znanih kos znamka „Poljedelsko
orodje“ in jih je tudi več tisoč že razpečala. — Za dobro kakovost
kos se jamči. — Cenik za zahtevo brezplačno.

KOSE!

Najnižje cene!

KOSE!

OBČNI ZBOR.

Društvo „Narodni Dom“ v Ljubljani

sklepi

OBČNI ZBOR

na dan 23. marca 1918 popoldne ob 5. uri v
mestni posvetovalnici na magistratu v Ljubljani.

Dnevni red:

1. Volitev upravnega odbora;

2. Odnosni predlogi radi prodaje „Narodnega Doma“.

Ce bi bil ta zbor nesklepčen, se ima čez 16 dni vnovič skli-
cati, ta je sklepčen brez ozira na navzočnost članov.

V Ljubljani, 16. marca 1918.

Ivan Plantan,

t. č. predsednik odbora.

Češka industrijalna banka.

Zvišanje delniške glavnice od K 40.000.000— na

K 10.000.000— na K 20.000.000—

Izredni občni zbor delničarjev Češke industrijalne banke je sklenil
dne 24. oktobra 1917 zvišanje delniške glavnice od K 40.000.000— na
K 50.000.000—. Na podlagi tega sklepa izdamo sedaj po državni
odobritvi

25.000 novih delnic Češke indu-

strijalne banke po K 400— no-

minalne vrednosti v skupni vsoti

K 10.000.000—.

Nove delnice glaseče se na donesitelja participirajo na dividendi
z dnem 1. januarja 1918. Imetnikom starih delnic pripada opcijska pra-
vica in sicer dodelimo na podlagi štirih starih delnic eno novo delnico.
Neoptirane delnice razdelimo ostalim subskribentom.

Subskripcijski kurz znaša K 500— za stare, K 530— za nove
delničarje.

Podpisovanje se vrši od 16. marca do 26. marca 1918.

Subskribira se pri centrali Češke industrijalne banke kakor tudi
pri vseh njenih podružnicah na Dunaju, v Brnu, Opavi, Krakovu, Ljub-
ljani, Ml. Boleslavi, Domazlicah, Hodoninu, v Hradci Kralove Og. Gradisti,
na Kladnu, Kutni Hori, Louneh, Nohodu, Přerovu, Příbrami, Rakovníku,
Roudnici, Tesinu, Vyškovu, in ekspoziturah v Prazi, VII, Prazi VIII, na
Kral. Vyhraždih, v Žižkovu in Dunaju, IV. VII, XX.

Delničarji, ki nameravajo podpisati na podlagi opcijskih pravic, se
povabljajo naj predložijo pri subskripciji plašče svojih delnic, kateri se
jim po izvršenem podpisu zopet vrnejo.

S prijavo je obenem treba položiti kot kavejco K 300— starim,
oz. K 330— za vsako delnico novim delničarjem. Ostanek za vsako po
reparticiji dodeljeno delnico je vplačati najpozneje do 15. aprila 1918 pri-
števi 5% obresti iz nominalne vrednosti od 1. januarja do dne vplačila.

Pravica repartacije gre upravnemu svetu, ter vrnemo vplačane zne-
ske subskribentom, katerim niso bile nove delnice dodeljene takoj po
izvršitvi repartacije pristevši 3% obresti.

Subskribenti, ki ne poravnajo v predpisanem roku protivrednost
njim dodeljenih delnic izgubijo pravice do njih. Položena kavejca pripada
v tem slučaju revernemu zakladu banke.

V PRAZI, dne 16. marca 1918.

Češka industrijalna banka.

Meblovano stanovanje

obstoječe iz dveh sob in kuhinje ali
uporabe kuhinje, v Ljubljani ali bliž-
nji okolici, išče železniškega urad-
nika obitelji s 13. apr. lom ali 1.
majem. Ponudbe na upravnštvo „Slov.
Naroda“ pod „Mn. no 1239“ 1249

iz preste roke se proda ob
glavni cesti tik kolodvora ležeča

hiša

v kateri se 4 obrti s 25 prostori.
Ponudbe pod „prosta volja 1231“
na upravnštvo „Slovenskega Naroda“.

Kislo vodo

„SILVA VRELEC“

VINO in žganje

razpošilja A. OSET, pošta
Guštani, Koroško.

Stanovanje

oziroma prostori za pisarno v bližini
sodnije se išče eventualno se zamenja
stanovanje v tem kraju, s cenim pa
lepim stanovanjem na periferiji mesta.
Tudi se zamenja hiša na Dunaju z
hišo v Ljubljani. Ponudbe na upravnštvo
„Slov. Naroda“ pod „stanovanje in
zmena 840“.

Prodaj iznajdbo

s katero se zasluži velikansko premo-
ženje poštini potom. Iznajdbo prodam
lahko tujcem, a na razpolago je do-
mačinu. Treba pa je precej kapitala.
Da je stvar resna, osobito v tem voj-
nem času, garantiram z globo 5000 K.
Resne ponudbe na upravnštvo „Slov.
Naroda“ pod „iznajdba 1253“.

Išče se

učiteljica

kot vzgojiteljica otrok. Zahteva se
znanje slovenščine, nemščine in godbe
Plača po dogovoru s prostim stano-
vanjem in hrano. — Nastop takoj —
Vpraša se pri g. Josipu Bergmannu
na Poljanah št. 87 v Ljubljani.

Dr. Derč

zopet ordinira

od 2—3 popoldne,

Bethovnova ulica 15, Ljubljana.

K asne 2652

BLUZE

plašče, jopce,
krila, kostume,
nočne halje, pe-
rilo, modno pre-
dmete, športne klo-
buke in stoznike. Zelo solidna trdka:

M. Krištofič - Bučar

Liubljana, Stari trg št. 9. Lastna hiša.

Fine

otroške obleke

in krstne oprave.

Nadomestilno

toaletno milo

parfumirano

v elegantnih kartonih

fino opremljeno

ducent 14'40 kron.

Trgovci večji popust!

Dobiva se pri trdki

Milan Hočevar

Liubljana

Sv. Petra cesta št. 28.

Po pošti pošilja se le od 5 ducentov naprej

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

„Delniška glavnica 10.000.000 kron.“

Stritarjeva ulica šte. 2.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici sedaj v Ljubljani, in Celju.

Sprejema

vloge na knjižice in tekoči račun

proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira erarične dobave in dovoljuje
aprovizijske kredite.